

PHOENIX INSOLVENCY REVIEW

PHOENIX

REVISTA DE INSOLVENȚĂ

NR. **83**

IANUARIE-MARTIE 2023

APARIȚIE
TRIMESTRIALĂ

Mihaela Sărăcuț

**Verificarea aspectelor de legalitate
în procedura confirmării planului de reorganizare.
Era necesar art. 138¹ din Legea nr. 85/2014?**

Ionela-Mariana Ghiugan

**Dificultatea financiară – condiție
de accesare a procedurilor
de prevenire a insolvenței. Aspecte practice**

Geanina Oancea-Olteanu

**Raportul practicianului în insolvență
în procedurile de restructurare preventivă**

Antoniou Obancia

**Persoana juridică supusă concomitent
procedurii insolvenței și acuzației de spălare
a banilor. Provocările practicianului în insolvență**

EDITATĂ DE UNIUNEA NAȚIONALĂ
A PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ DIN ROMÂNIA

UNIVERSUL
JURIDIC

PHOENIX 83

REVISTA DE INSOLVENȚĂ
IANUARIE-MARTIE 2023

EDITORIAL

3 Cuvântul Președintelui

5 Cristina Rotaru Radu

Colaborarea instituțională între Institutul Național al Magistraturii și Institutul Național pentru Pregătirea Practicienilor în Insolvență

RUBRICA MAGISTRATULUI

7 Mihaela Sărăcuț

Verificarea aspectelor de legalitate în procedura confirmării planului de reorganizare. Era necesar art. 138¹ din Legea nr. 85/2014?

14 Ionela-Mariana Ghiugan

Dificultatea financiară – condiție de accesare a procedurilor de prevenire a insolvenței. Aspecte practice

RUBRICA PRACTICIANULUI

18 Geanina Oancea-Olteanu

Raportul practicianului în insolvență în procedurile de restructurare preventivă

24 Antoniu Obancia

Persoana juridică supusă concomitent procedurii insolvenței și acuzației de spălare a banilor. Provocările practicianului în insolvență

28 Cristina Stroie și Oana Velican

Noi demersuri în digitalizarea profesiei de practician în insolvență: Certificat constatator/Extras R.F.O. UNPIR și Declarația anuală de venituri – online, prin SEDIS

PHOENIX 83

REVISTA DE INSOLVENȚĂ
IANUARIE-MARTIE 2023

Cuvântul președintelui

Nouă ani, patruzeci de evenimente

Prima Conferință Națională de Insolvență din anul 2023 este găzduită de Institutul Național al Magistraturii (INM), în cadrul unui parteneriat care durează deja de nouă ani și care a inclus peste 40 de evenimente. În cea mai mare parte a acestei perioade, institutul a fost condus de doamna prof. univ. dr., judecător Cristina Rotaru Radu, căreia îi mulțumim pentru implicarea constantă în bunul mers al lucrurilor. Conferințele pe care le organizăm alături de INM reunesc magistrați, profesioniști ai insolvenței și reprezentanți ai mediului academic, pentru a discuta cele mai importante și interesante chestiuni din practica insolvenței. Suntem convinși că ceea ce am construit împreună până acum este doar începutul unei colaborări de lungă durată.

Temele anunțate pentru conferința de anul acesta sunt majoritar concentrate pe procedurile de pre-insolvență și reorganizare, la opt luni de la intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 85/2014. Totodată, în cadrul conferinței, se anunță discuții mai ample pe subiecte incluse și în paginile acestui număr al Revistei Phoenix. De exemplu, doamna av. Geanina Oancea-Olteanu, lector INPPI, va avea o prezentare legată de raportul practicianului în insolvență asupra concordatului preventiv, subiect pe care îl tratează și în paginile care urmează. Av. dr. Antoniu Obancia va avea o prezentare despre derularea concomitentă a procedurii insolvenței și a procedurii penale, în cazul aceleiași persoane juridice, iar doamna judecător dr. Mihaela Sărăcuț și doamna Ionela-Mariana Ghiugan, fost judecător-sindic, vor prezenta teme legate de practica judiciară, cu subiecte incluse, de asemenea, în paginile care urmează.

Evenimentele profesiei

Anul 2023 a început cu o serie de evenimente relevante pentru profesia de practician în insolvență. În ianuarie a avut loc, la Palatul Camerei de Comerț și Industrie a Municipiului București, Conferința națională „Prevenirea și combaterea spălării banilor. Impactul legii asupra profesiilor libérale”. În cadrul acestui eveniment, profesia de practician în insolvență a fost reprezentată de către doamna av. Simona Miloș, președintele Institutului Național de Pregătire a Practicienilor în Insolvență (INPPI).

Ulterior, în februarie, la Iași, s-a ținut Conferința Națională a Profesiilor Libérale, cu discuții foarte interesante și participarea liderilor unor profesii libérale, cum ar fi: avocații, juriștii, experții contabili, notarii publici etc. Domnul Florin Dragomir, vicepreședinte UNPIR, a avut o prezentare referitoare la

NIC BĂLAN
Președintele UNPIR

vânzarea online a bunurilor mobile și imobile în procedura falimentului.

Un alt eveniment important pentru practica insolvenței a fost Conferința „Restructurarea preventivă – o soluție pentru a evita insolvența”, organizată de Ziarul Financiar și urmărită de peste 130 de invitați, în sală, și în jur de 2.000 de spectatori online. Doamna Geanina Oancea-Olteanu a vorbit, în cadrul conferinței, despre procedurile de prevenție a insolvenței, menționând că acestea sunt, în primul rând, o invitație la negociere între debitor și creditori.

La jumătatea lunii februarie, publicația Bursa a organizat, în parteneriat cu INPPI, ediția a IX-a a Conferinței „Codul Insolvenței”, unde au participat doamna Simona Miloș și domnul Stan Tîrnoveanu, prim-vicepreședinte UNPIR, alături de alți vorbitori de prestigiu.

Online, INPPI a organizat deja două seminare, ținute de practicienii Florin Bălescu și, respectiv, Bogdan Biter, iar pentru perioada următoare mai sunt programate câteva seminare.

Legile profesiei

Toate aceste seminare și evenimente includ o abundență de subiecte tehnice, mai ales în contextul în care legislația profesiei este în continuă transformare. Din punctul nostru de vedere, scopul actualizărilor legislative din perioada următoare ar trebui să fie acela de a optimiza procedurile pentru mediul de afaceri. Relația practicienilor în insolvență cu oamenii de afaceri reprezintă unul dintre pilonii necesari succesului în reorganizare. În ultima perioadă, am remarcat un interes sporit al mediului de afaceri pentru găsirea de soluții, cum ar fi pre-insolvența și reorganizarea judiciară, deci va trebui să venim cu răspunsuri.

Un proiect de lege care va fi promulgat în perioada următoare prevede că practicienii în insolvență, alături de alte profesii, vor avea „acces gratuit, direct, permanent, personal sau prin reprezentant, la platforma, seturile de date și serviciile on-line ale sistemului integrat de cadastru și carte funciară”. Ne bucură această modificare legislativă, mai ales în condițiile în care reprezentanții UNPIR discută de ceva timp acest subiect cu reprezentanții Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPPI).

La Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), ordinul în baza căruia sunt agreați practicienii în insolvență a fost modificat. O parte din „povara” dosarului de înscriere a fost mutată la secretariatul UNPIR. Practicienii care doresc să fie agreați de ANAF nu vor mai trebui să prezinte un act justificativ eliberat de UNPIR. Reprezentanții ANAF solicită acum direct de la secretariatul UNPIR actele justificative.

De asemenea, plafonul onorariului fix pentru întreaga procedură a fost majorat de la 5.000 lei la 7.000 lei, iar onorariul de succes este de maximum 5% din sumele distribuite creditorilor.

Digitalizarea profesiei

Practicienii pot obține online, prin SEDIS, certificate constatatoare și extrase din Registrul Formelor de Organizare UNPIR. Procedura e mult mai simplă acum. Solicitarea trebuie să vină din partea asociatului coordonator sau a titularului CII, plata se face online, iar documentul se livrează prin e-mail în câteva minute.

Tot prin intermediul SEDIS, practicienii pot depune online declarația anuală de venituri, iar filialele pot gestiona mult mai rapid fluxul de date pe acest subiect.

Începând cu anul acesta, vom pune un accent mai puternic pe digitalizarea profesiei, preponderent prin platforma SEDIS. Utilizarea platformei este o prevedere din statutul profesiei de practician în insolvență.

Art. 6 alin. (3) din Statut precizează că UNPIR operează portalul de date în îndeplinirea atribuțiilor sale legale și în interesul organizării și promovării profesiei de practician în insolvență. La rândul lor, practicienii au obligația de a folosi portalul de date, potrivit art. 21 lit. f), h), i), j), k), l) și art. 123 alin. (11).

Avem deci toate motivele să ne asigurăm că fiecare membru în parte are acces la SEDIS și înțelege cum se folosește acest sistem.

Pe tot parcursul anului 2023, informările și cursurile legate de digitalizarea profesiei de practician în insolvență vor avea prioritate la seminarele de pregătire profesională și în cadrul conferințelor pe care le organizăm. SEDIS este un instrument foarte util și ușor de folosit, astfel că fiecare practician în parte va trebui să îl includă în activitatea sa în perioada următoare.

În numărul curent

Numărul curent al revistei începe cu un editorial realizat de către doamna prof. univ. dr., judecător Cristina Rotaru Radu pe tema colaborării între INM și INPPI. Noi îi suntem recunoscători doamnei Cristina Rotaru Radu pentru deschiderea pe care ne-a arătat-o INM în ultimii ani. Au fost o onoare și un privilegiu, fără de care dezvoltarea profesiei de practician în insolvență ar fi fost vizibil diminuată.

Rubrica Magistratului

Doamna judecător dr. Mihaela Sărăcuț argumentează necesitatea art. 138¹ din Legea nr. 85/2014, referindu-se la atribuțiile judecătorului-sindic în ceea ce privește contestațiile împotriva deciziilor creditorilor și împotriva planului de reorganizare. La rândul său, doamna Ionela-Mariana Ghiugan, fost judecător-sindic, aduce în discuție criteriile și aspectele practice ale dificultății financiare invocată în accesarea procedurilor de prevenire a insolvenței.

Rubrica Practicianului

Doamna av. Geanina Oancea-Olteanu abordează subiectul raportului depus de practicianul în insolvență în procedurile de restructurare preventivă, document esențial atât în deschiderea procedurii de concordat preventiv, cât și în confirmarea acordului de restructurare.

Av. dr. Antoniu Obancia, pe de altă parte, analizează situația complicată în care o societate aflată în procedură de insolvență se confruntă cu acuzații de spălare a banilor. Sechestrul și confiscarea, în aceste cazuri, pot avea un impact negativ asupra procedurii de insolvență, astfel că autorul vine cu un set de recomandări pentru practicianul în insolvență.

Revista se încheie cu un articol în care colegile noastre, Oana Velican și drd. Cristina Stroie, prezintă cele mai recente evoluții în digitalizarea profesiei. Autoarele fac parte din echipa de dezvoltare a proiectului SEDIS și sunt în măsură să discute toate elementele acestui proiect complex.

Lectură plăcută!

COLABORAREA INSTITUȚIONALĂ ÎNTRE INSTITUTUL NAȚIONAL AL MAGISTRATURII ȘI INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ

Colaborarea între Institutul Național al Magistraturii și Institutul Național pentru Pregătirea Practicienilor în Insolvență a plecat de la interesul comun al judecătorilor și practicienilor în insolvență de a găsi cele mai potrivite soluții pentru rezolvarea problemelor determinate de dinamica legislației naționale și de necesitatea armonizării acesteia cu principiile și normele europene în materie.

Cooperarea între cele două instituții a debutat în anul 2014 și a continuat în perioada următoare, prin planificarea și punerea în aplicare a unor programe de formare profesională continuă comune, ce vizează dezvoltarea competențelor profesionale ale celor implicați în soluționarea unor astfel de cauze. Cele 40 de evenimente de formare profesională continuă în domeniul insolvenței organizate până acum au reprezentat un prilej pentru judecători, procurori și practicieni în insolvență de a schimba opinii în ceea ce privește interpretarea unor texte de lege, pentru a evidenția efectele pe care le pot produce unele modificări legislative sau orientări ale practicii judiciare asupra mediului economic, pentru a înțelege dificultățile pe care ceilalți actori angajați în soluționarea unor astfel de litigii le întâmpină.

În cadrul conferințelor au fost dezbătute probleme de actualitate, generate de intrarea în vigoare a Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, modificările cu impact semnificativ asupra derulării proceselor de insolvență, inclusiv cele din Codul penal și Codul de procedură penală, interferența procedurii insolvenței cu procesul penal și soluțiile oferite de Legea nr. 85/2014, aspecte privind fiscalitatea cu impact în procedura insolvenței, posibile probleme privind insolvența persoanei fizice, în contextul adoptării Legii nr. 151/2015, și modul în care prevederile acestei legi pot fi puse în aplicare.

Subiecte precum ipotecile mobiliare asupra bunurilor viitoare, noua procedură a concordatului preventiv, gestionarea datelor cu caracter personal în procedura insolvenței, elemente de drept privat internațional în materie de insolvență au reprezentat, de asemenea, teme de interes pentru aceste întâlniri comune.

La aceste conferințe au participat, în calitate de lectori, formatori ai Institutului Național al Magistraturii, formatori ai Institutului Național pentru Pregătirea Practicienilor în

Judecător
CRISTINA ROTARU RADU
Director al Institutului Național al
Magistraturii

Insolvență, profesori universitari și practicieni în insolvență cu o bogată experiență profesională.

Și în Programul de formare continuă a judecătorilor și procurorilor din acest an sunt propuse două conferințe organizate în comun de Institutul Național al Magistraturii și Institutul Național pentru Pregătirea Practicienilor în Insolvență, la care vor participa și practicieni în insolvență, iar temele care vor fi abordate în cadrul celor două evenimente vor viza, în principal, modificările aduse Legii nr. 85/2014, probleme derivate din stabilirea despăgubirilor aferente denunțării contractelor în derulare la deschiderea procedurii

de insolvență, tratamentul în insolvență al ipotecilor asupra creanțelor, respectiv al cesiunilor de creanță cu titlu de garanție, înscrierea în tabelul preliminar a creanțelor sub condiție suspensivă.

Aceste întâlniri de pregătire profesională comune reprezintă un mijloc eficient de unificare a practicii judiciare și de cristalizare a unor soluții, înainte ca problemele să fie unele reale, aflate în dezbateri pe rolul instanțelor, dar, în același timp, reprezintă un model de dialog interprofesional, o modalitate de înțelegere mai profundă a importanței rolului

tuturor participanților la realizarea actului de justiție și, nu în ultimul rând, de înțelegere a complexității societății în care trăim.

De aceea aș vrea să mulțumesc Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România și Institutului Național pentru Pregătirea Practicienilor în Insolvență pentru inițierea acestei forme de cooperare cu Institutul Național al Magistraturii, pentru implicarea și atenția cu care sunt pregătite aceste întâlniri și să exprim speranța că astfel de proiecte comune vor exista și în viitor.

VERIFICAREA ASPECTELOR DE LEGALITATE ÎN PROCEDURA CONFIRMĂRII PLANULUI DE REORGANIZARE. ERA NECESAR ART. 138¹ DIN LEGEA NR. 85/2014?

CHECKING FOR LEGALITY DURING THE PROCEDURE TO CONFIRM THE REORGANIZATION PLAN. IS IT NECESSARY TO INCLUDE ART. 138¹ IN LAW NO. 85/2014?

ABSTRACT

The confirmation of the reorganization plan approved by creditors involves an ample analysis of requirements imposed by art. 139 of Law no. 85/2014, regarding the ways in which creditors can accept the plan, as well as analysis of the actual possibilities to fulfil commitments assumed within the plan, based on the resources the company can obtain. As such, in the performance of their duty to check the legality and viability of the plan, the syndic judge is not limited to the inspection of the conditions that regard the legality of the plan, they are also required to check the opportunity of said plan. Previous cases have shown that, in order to decide on the legality of the plan, the syndic judge has the power to rule on various requests: challenges to the decision made by the creditor gathering, separately from the legality of the plan, challenges to said decision alongside the plan or challenges of the decision at a future moment, after the confirmation of the plan.

While ruling on the challenges, the syndic judge can either dismiss as inadmissible the challenges issued against the reorganization plan while challenging the decision of the creditor gathering, or they can rule on the challenge, together with the confirmation request, or they skip ruling on the challenge against the creditor decision and rule on the confirmation request, with the understanding that the challenge is dismissed.

If we add to the situation a hypothesis in which challenges against the creditor decision are decided and even issued after the confirmation of the reorganization plan, we can see that there is room for abuse of trial law by participants in the procedure.

As such, we believe that the legal amendments brought through art. 138¹ and art. 139 of Law no. 85/2014 are necessary.

Judecător
MIHAELA SĂRĂCUȚ
Curtea de Apel Cluj

KEYWORDS: duties of the syndic judge • legality of the reorganization plan • confirmation of the plan • unique ruling on the plan

Nu puține sunt situațiile în care, ca magistrat, am reclamat abundența reglementărilor legislative, modificările eterne și fără număr, necorelarea diverselor norme juridice cuprinse în legi speciale etc. De aceea, m-am întrebat și eu, ca mulți alți practicieni ai dreptului, dacă introducerea art. 138¹ în Legea nr. 85/2014 și, corelativ, modificarea art. 139 din același act normativ erau necesare.

Prezentul studiu urmărește să ofere o serie de răspunsuri, pe de-o parte, judecătorilor-sindici care sunt investiți cu diverse cereri în etapa confirmării planului de reorganizare, iar, pe de altă parte, tuturor celor care, în calitate de participanți la o procedură de insolvență, s-au întrebat care sunt limitele verificărilor pe care

judecătorul-sindic le poate realiza în etapa confirmării unui plan de reorganizare.

Am afirmat în nenumărate rânduri¹ că judecătorul-sindic, în ciuda mențiunilor cuprinse în art. 45 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, este chemat de multe ori să analizeze măsuri de oportunitate adoptate în procedura de insolvență, adoptând veritabile decizii de afaceri. Așa fiind, în considerarea principalelor sale atribuții² și reținând rolul pe care judecătorul-sindic îl are în procedură, magistratul trebuie să asigure respectarea principiului legalității. De altfel, Codul de procedură civilă, prin art. 7, cu privire la care apreciem că nu există o incompatibilitate, din perspectiva art. 342 din Legea nr. 85/2014, menționează,

exprimând principiul legalității procesului civil, că: „(1) *Procesul civil se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii*”, iar „(2) *Judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces*”³.

Prin urmare, revine judecătorului-sindic și, bineînțeles, instanței de control judiciar în materia insolvenței sarcina (a se citi „obligația”) de a lua toate măsurile care sunt necesare pentru ca principiul să fie respectat (alături de celelalte principii care guvernează procesul civil). Poate de aceea Legea insolvenței, în cuprinsul art. 45 alin. (1), menționează expres, pe de-o parte, atribuțiile principale ale judecătorului-sindic, evidențiind cele două astfel de categorii – jurisdicționale și de control judiciar asupra activității participanților la procedură – iar, pe de altă parte, stabilește, prin alin. (2) al aceluiași articol, faptul că judecătorului-sindic nu îi revin atribuții manageriale, astfel că, din perspectiva oportunității măsurilor adoptate de organele care aplică procedura insolvenței, nicio analiză nu îi este permisă.

Curtea Constituțională a României, prin deciziile pronunțate, a statuat de altfel cu privire la atribuțiile judecătorului-sindic și competența ce revine acestuia, subliniind componenta legalității activității de judecată. Astfel, într-o decizie, analizând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) pct. 23 și ale art. 48 alin. (7) din Legea nr. 85/2014, Curtea Constituțională⁴ a menționat că: „Delimitarea prin lege a competențelor tuturor celor implicați în procedura prevăzută de legea insolvenței stabilește cadrul procesual în care părțile își pot exercita eficient drepturile procesuale. Extinderea competenței judecătorului-sindic asupra controlului oportunității deciziilor adoptate în activitatea de administrare a debitorului ar constitui o depășire a atribuțiilor instanțelor judecătorești, o intervenție inadmisibilă în activitatea de organizare și funcționare a unei societăți comerciale. Controlul exercitat de instanță trebuie să se limiteze la aspectele de legalitate ale deciziilor manageriale, iar nu să cenzureze opțiunile considerate oportune de către persoanele competente legal în exercitarea atribuțiilor de administrare, respectiv administratorul judiciar sau lichidatorul”.

Tot astfel, într-o altă decizie⁵, care interesează mai ales din perspectiva temei de analiză, cercetând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 101 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, care reglementează procedura de judecată în etapa de confirmare a planului de reorganizare, Curtea Constituțională a reținut că, „potrivit dispozițiilor de lege criticate, în scopul administrării eficiente a procedurii reglementate de Legea nr. 85/2006, planul de reorganizare este confirmat de judecătorul-sindic după depunerea la tribunal de către administratorul judiciar a procesului-verbal al adunării creditorilor prin care acesta a fost aprobat. Înainte de confirmarea lui, judecătorul-sindic poate să ceară unui practician în insolvență să își exprime o opinie privind posibilitatea de realizare a planului. În vederea confirmării planului de reorganizare,

judecătorul-sindic analizează întrunirea cumulativă a celor cinci condiții prevăzute la art. 101 alin. (1) lit. A.-E. din Legea nr. 85/2006”.

Cât privește atribuțiile judecătorului-sindic și, implicit, limitele verificărilor realizate, Curtea Constituțională statuează că: „(...) atribuția judecătorului-sindic vizează admiterea și confirmarea planului de reorganizare după votarea și aprobarea lui de către Adunarea creditorilor. Curtea apreciază că, din redactarea întregii legi privind procedura insolvenței, rezidă principiul stabilit de legiuitor, potrivit căruia *atribuțiile judecătorului-sindic sunt cele de verificare a legalității actelor de procedură, iar atribuțiile creditorilor privesc managementul procedurii*. Astfel, apare necesar un control de legalitate a actelor de procedură, în condițiile în care nu toți reprezentanții creditorilor dintr-o procedură au pregătire juridică. (...)”.

Am demonstrat și cu alte ocazii că această afirmație nu este într-un tot exactă și că, în fapt, judecătorul-sindic este ținut să facă analize în oportunitate, adoptând veritabile decizii de afaceri. Dar studiul de față nu este despre aceste atribuții ale judecătorului-sindic, ci despre analiza cu care acesta este investit în etapa confirmării unui plan de reorganizare și, mai ales, interesează dezlegările pe care le poate realiza în această etapă.

Jurisprudența oferă o imagine de ansamblu asupra problemelor cu care judecătorul-sindic este confruntat în etapa confirmării planului de reorganizare și, nu de puține ori, o întrebare justificată este aceea de a ști dacă, în această etapă, pentru ca planul să poată fi confirmat, mai trebuie analizată hotărârea Adunării creditorilor prin care s-au pronunțat asupra planului. Dacă hotărârea Adunării creditorilor de vot asupra planului nu a fost contestată, judecătorul-sindic mai poate repune în discuție legalitatea acesteia?

De aceea, ne propunem, pentru început, un scurt rezumat de practică judiciară, pentru ca împreună să stabilim dacă actualul art. 138¹, respectiv art. 139 în forma actuală din Legea nr. 85/2014, introduse prin Legea nr. 216/2022

pentru modificarea și completarea Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență și a altor acte normative⁶, erau necesare sau nu.

Introducerea textelor legale menționate anterior a fost prilejuită de procedura de implementare a Directivei (UE) 2019/1023⁷, transpusă în legislația națională prin Legea nr. 216/2022. Potrivit Directivei:

– întreprinzătorii onești aflați în stare de insolvență sau supraîndatorați trebuie să beneficieze de o a doua șansă, prin descărcarea de datorie după trecerea unei perioade de timp rezonabile;

– procedurile de restructurare preventivă, de insolvență și de descărcare de datorie trebuie să devină mai eficiente, în special prin reducerea duratei acestora, prin digitalizare, dar și prin specializarea celor chemați să aplice procedura.

Din Expunerea de motive⁸, întocmită de legiuitor drept justificare a adoptării dispozițiilor legale menționate, reținem că: „Pentru procedura reorganizării judiciare, proiectul de lege propune soluții de corelare cu noile prevederi în materia pre-

**Prin urmare,
revine
judecătorului-sindic
și, bineînțeles,
instanței de
control judiciar în
materia insolvenței
sarcina (a se citi
„obligația”)
de a lua toate
măsurile care
sunt necesare
pentru ca
principiul să fie
respectat
(alături de celelalte
principii care
guvernează
procesul civil).**

insolvenței și de asigurare a standardelor directivei în ceea ce privește remiterea de datorie, dar și de eficientizare și creștere a celerității, astfel cum impune Directiva, a acestui mecanism de redresare. Se prevăd, astfel: (...) condițiile în care creditorii pot contesta hotărârea adunării creditorilor de votare a unui plan de reorganizare și în care pot formula obiecțiuni cu privire la legalitatea planului, pentru a evita abuzurile de drepturi procesuale întâlnite deseori în practică” – fiind una dintre acestea, alături de posibilitatea prelungirii duratei de executare a planului de reorganizare sau „premise pentru organizarea prin mijloace electronice a adunărilor creditorilor și pentru comunicarea electronică cu creditorii [ex: art. 48 alin. (6), art. 51 alin. (3), art. 100 alin. (1) lit. f), art. 104 alin. (1), art. 110 alin. (4), art. 153 alin. (3), art. 154 alin. (4)]”.

Rezultă, prin urmare, că au existat în practică abuzuri de drepturi procesuale în derularea procedurii de reorganizare, care, teoretic, au impus modificarea legii!

Ce presupune confirmarea unui plan de reorganizare?

Deschiderea procedurii de reorganizare se realizează în două etape: cea dintâi este aceea în care Adunarea creditorilor este chemată să voteze planul de reorganizare (art. 138 din Legea nr. 85/2014), urmată de o a doua, în care judecătorul-sindic este chemat să confirme planul, dacă sunt îndeplinite anumite condiții (art. 139 din Legea nr. 85/2014) privind numărul categoriilor care votează, totalul valoric al creanțelor acceptante, existența unui tratament corect și echitabil, legalitatea și viabilitatea lui.

Confirmarea planului aprobat de creditorii presupune o analiză amplă atât a condițiilor impuse de art. 139 din Legea nr. 85/2014, referitoare la *modalitatea de acceptare a planului din partea creditorilor*, cât și a *posibilităților reale de îndeplinire a obligațiilor asumate prin plan, în raport de resursele pe care și le poate procura societatea*. Astfel, pe lângă condițiile de vot asupra planului de reorganizare de către Adunarea creditorilor, prevăzute de art. 139 alin. (1) lit. A.-E. și alin. (2) din Legea nr. 85/2014, pentru a fi confirmat, art. 139 alin. (1) lit. F. precizează că planul trebuie să respecte, *din punctul de vedere al legalității și al viabilității, prevederile art. 133 din Legea nr. 85/2014*. Prin urmare, judecătorul-sindic nu este limitat la controlul condițiilor de legalitate pe care planul trebuie să le îndeplinească, viabilitatea planului fiind altceva decât legalitatea sa.

Jurisprudența a arătat că etapa de confirmare a unui plan de reorganizare poate presupune mai multe ipoteze.

Astfel, cea dintâi situație posibilă este aceea în care (1) nu se contestă hotărârea Adunării creditorilor, iar la confirmare nu se formulează critici decât asupra planului de reorganizare. O altă ipoteză întâlnită este cea în care (2) se contestă hotărârea Adunării creditorilor, prin care a fost votat planul de reorganizare, iar la confirmare nu există alte incidente. În fine, o a treia situație este cea în care (3), în etapa confirmării, judecătorul-sindic este chemat să analizeze atât legalitatea procesului-verbal ce consfințește votul creditorilor, cât și legalitatea și viabilitatea planului.

Le vom analiza pe rând. Astfel:

1. O primă ipoteză posibilă este aceea în care nu se contestă hotărârea Adunării creditorilor, iar la confirmare nu se formulează critici nici cu privire la planul de reorganizare, dar nici referitor la hotărârea Adunării creditorilor prin care s-a votat planul. Această situație este rar întâlnită în practică, procedurile de insolvență în care toți participanții – debitor, creditor, administrator special etc. – să fie mulțumiți de programul de plăți, așa încât să nu existe observații, fiind greu de obținut. În aceste situații, judecătorul-sindic verifică aproape formal îndeplinirea condițiilor menționate la art. 139 din Legea nr. 85/2014 și procedează la confirmarea planului de reorganizare, deja aprobat de creditorii.

Un exemplu în acest sens este oferit de o soluție pronunțată de către judecătorul-sindic, în care se menționează: „Instanța constată astfel că *planul de reorganizare al debitorului a fost votat de creditorii în cadrul adunării generale a creditorilor*, convocată pentru data de 12.01.2021. Având în vedere că planul de reorganizare propus de debitor, prin administrator special, *a fost întocmit cu respectarea dispozițiilor legale* și, mai mult, *este unul viabil*, prezentând șanse de reușită, urmează a se confirma planul de reorganizare al debitorului pe o perioadă de 3 ani, fiind astfel îndeplinite condițiile art. 139 din Legea nr. 85/2014”⁹.

2. Dacă se contestă doar hotărârea Adunării creditorilor, jurisprudența a evidențiat că motivele de nelegalitate care pot fi invocate drept sunt foarte diferite. Cu titlu de exemplu, menționăm:

(i) nu a fost luată în calcul o creanță (bugetară) la stabilirea cvorumului de prezență și vot;

Judecătorul-sindic a stabilit: „*Controlul de legalitate a hotărârilor adunării creditorilor vizează doar condițiile în care voința creditorilor a fost exprimată, adică respectarea regulilor pe care legiuitorul le-a statuat pentru hotărârile acestei entități, iar nu cenzurarea libertății de voință a celor care exprimă o anumită intenție în cadrul adunării. Motivul de anulare potrivit căruia administratorul judiciar ar fi trebuit să ia în considerare la determinarea votului și creanțele creditorilor bugetari nu poate fi primit, întrucât aceștia au fost plătiți*”¹⁰.

Observăm astfel că judecătorul-sindic a verificat și modalitatea în care s-a obținut votul din perspectiva creditorilor, realizând verificări cu privire la creanțele achitate și creditorii care mai sunt îndreptățiți să voteze.

(ii) creditorul susține nelegalitatea hotărârii Adunării creditorilor, invocând drept motive: *lipsa dreptului de vot a unor creditorii cu privire la aprobarea planului de reorganizare; lipsa condițiilor legale de stingere a unor creanțe prin compensare pentru a stabili cvorumul de vot*;

În analiza realizată, prin soluția pronunțată, se stabilește că: primul dintre motivele invocate de către contestatoare privind lipsa dreptului de vot al creditorilor A. și B. cu privire la aprobarea planului de reorganizare a debitoarei, judecătorul-sindic reține că acesta vizează nelegalitatea hotărârii Adunării creditorilor, fiind admisibilă invocarea acestuia, în temeiul prevederilor art. 48 alin. (8) teza I din Legea nr. 85/2014.

În ceea ce privește însă celelalte motive invocate de către contestatoarea A., referitoare la neîndeplinirea, pentru creanțele

**Rezultă,
prin urmare,
că au existat în
practică abuzuri
de drepturi
procesuale în
derularea
procedurii de
reorganizare,
care, teoretic, au
impus modificarea
legii!**

creditorilor A. și B., a condițiilor necesare compensației legale și referitoare la neasigurarea unui tratament corect și echitabil prin planul de reorganizare a debitoarei, judecătorul-sindic constată că acestea nu pot fi calificate ca motive de nelegalitate ale hotărârii Adunării creditorilor debitoarei, privind aspecte ce pot fi analizate și avute în vedere doar la pronunțarea judecătorului asupra cererii de confirmare a planului de reorganizare a debitoarei¹¹.

(iii) creditorul susține că *clasificarea creditorilor în trei categorii, printre care una bugetară, s-a realizat în mod greșit* de către administratorul judiciar, ignorând tabelul de creanțe publicat în BPI; *Administratorul judiciar avea obligația de a nu ține cont de votul transmis de un creditor, întrucât s-ar afla în conflict de interese* cu interesul concursual al creditorilor; neținând cont de categoriile defavorizate din planul de reorganizare supus la vot, *nu a aplicat în mod corect prevederile art. 139 alin. (1) lit. b) din Lege*;

Cercetând motivele invocate, judecătorul-sindic a procedat la analiza pe fond a acestora, investindu-se deopotrivă cu soluționarea motivelor de nelegalitate atât a hotărârii Adunării creditorilor, cât și a neregulilor care vizau planul de reorganizare. Statuează astfel instanța de judecată că clasificarea creanțelor realizată de Administratorul judiciar a avut în vedere tabelul definitiv de creanțe (necontestat), iar dispozițiile art. 51 alin. (5) din Legea nr. 85/2014 invocate de către creditorul-contestator nu sunt aplicabile în speță (nu este membru în comitetul creditorilor) în lipsa unei obligații legale de a se abține de la vot; votul creditorului J., în cadrul Adunării creditorilor, este unul valabil exprimat și luat în mod corect în considerare de către administratorul judiciar. De asemenea, în speță, există două categorii de creanțe defavorizate, respectiv creanțe bugetare și creanțe chirografare, aceasta din urmă votând planul de reorganizare și acoperind condiția impusă de art. 139 alin. (1) lit. B. din Legea nr. 85/2014¹².

(iv) creditorul a invocat *aprecierea greșită a votului exprimat de creditorul bugetar asupra planului de reorganizare ca fiind un vot condiționat*.

Judecătorul-sindic a stabilit că nu pot fi analizate, în cadrul prezentei contestații, argumentele vizând strict legalitatea planului de reorganizare, întrucât aceste argumente vor fi avute în vedere la momentul discutării asupra confirmării planului. Contestația vizează efectiv legalitatea ședinței Adunării creditorilor, indiferent de ordinea de zi discutată¹³.

(v) creditorul fiscal contestă hotărârea Adunării creditorilor, susținând că nu a existat un vot valabil, întrucât au fost încălcate dispozițiile art. 133 alin. (5)¹-art. (5)³ din Legea nr. 85/2014 – cele referitoare la criteriile ce trebuie îndeplinite pentru ca acest creditor sofisticat să poată aproba un plan de reorganizare unde se realizează o reducere a creanței sale.

Procedând la verificarea contestației formulate, judecătorul-sindic conchide că toate criticile formulate „nu vizează decât incidental adunarea creditorilor, din perspectiva cvorumului de vot, însă aceste dispoziții legale nu stabilesc obligații pentru alți participanți la procedură decât creditorul bugetar, ci vizează analiza proprie pe care acesta este obligat să o efectueze pentru

a stabili dacă votează sau respinge planul de reorganizare. Ulterior exprimării de către acest creditor a votului său, instanța, practicianul în insolvență ori ceilalți creditori nu sunt ținuti în vreun fel de evaluările pe care le prevăd aceste dispoziții legale, al căror scop se limitează strict la formarea votului creditorului respectiv, fără a fi vorba de obligații suplimentare de legalitate a planului, care să vizeze confirmarea acestuia”¹⁴.

Observăm că, în această etapă, premergătoare confirmării planului de reorganizare, este adusă frecvent în discuție legalitatea hotărârilor Adunării creditorilor adoptate în etapa de vot asupra planului de reorganizare. În acest context, s-a pus problema valorii juridice pe care o hotărâre a Adunării creditorilor adoptată anterior confirmării planului de reorganizare o are în analiza pe care judecătorul-sindic este chemat să o realizeze în etapa confirmării planului. Altfel spus, întrebări precum: *hotărârile adoptate de Adunarea creditorilor și care nu au fost contestate pot fi opuse judecătorului-sindic sau altor participanți la procedură? Legea impune adoptarea unei hotărâri a Adunării creditorilor de acceptare a planului? Este necesară anularea hotărârii Adunării creditorilor de acceptare a planului pentru ca judecătorul să poată verifica independent îndeplinirea condițiilor pentru confirmarea planului? Dezlegări precum: planul a fost votat de majoritatea cerută de lege, în clase și categorii corespunzătoare, sau că nu există vreun conflict de interese sau cu privire la valențele votului acordat (în sensul că nu este nul, că este condiționat etc.), pot fi opuse judecătorului-sindic? Se pot relua aceste analize și, eventual, să se ajungă la alte concluzii? – și-au găsit răspunsuri diferite în practica instanțelor de judecată.*

Astfel, într-o decizie pronunțată, Curtea a constatat că procesul-verbal al Adunării creditorilor, ce face obiectul contestației, este nelegal, întrucât a fost întocmit cu încălcarea dispozițiilor legale anterior invocate, nefiind acceptat și de categoria creanțelor defavorizate dintre cele două categorii de creanțe, astfel încât, pentru înlăturarea vătămării suferite de aceștia, se impune anularea sa.

În acest context, Curtea constată că, în mod greșit, judecătorul-sindic a reținut că aspectele sesizate de apelanta-contestatoare urmează a fi analizate cu prilejul luării în discuție a planului de reorganizare, întrucât, în speță, apelanta-creditoare a contestat chiar procesul-verbal și hotărârea Adunării creditorilor, prin care a fost considerat acceptat planul de reorganizare al debitoarei.

Or, o hotărâre a Adunării creditorilor cu privire la acceptarea planului de reorganizare de către aceștia, care a nu a fost contestată printr-o acțiune în anulare sau o astfel de acțiune a fost respinsă, trebuie respectată de judecătorul-sindic, care nu mai poate examina aceste aspecte ulterior, în etapa confirmării planului, acesta neputând face altceva decât să ia act de voința creditorilor, exprimată prin hotărâre¹⁵.

Într-o altă soluție, instanța constată că critica apelantei, care vizează faptul că, pentru confirmarea unui plan de reorganizare, trebuie să existe o hotărâre a Adunării creditorilor prin care se aprobă planul de reorganizare, că planul trebuie să prevadă un tratament corect și echitabil al creanțelor defavorizate și că planul

Cercetând motivele invocate, judecătorul-sindic a procedat la analiza pe fond a acestora, investindu-se deopotrivă cu soluționarea motivelor de nelegalitate atât a hotărârii Adunării creditorilor, cât și a neregulilor care vizau planul de reorganizare.

trebuie să fie legal și viabil, este constatată printr-o hotărâre de aprobare a planului care nu a fost atacată în termenul legal și de persoane care au avut calitatea de a o ataca, în baza art. 48 alin. (7) din Legea nr. 85/2014, astfel că poate fi opusă judecătorului-sindic¹⁶.

Au existat însă soluții prin care instanțele de judecată au apreciat că nu se poate face confuzie între verificările cu privire la legalitatea hotărârii Adunării creditorilor și îndeplinirea tuturor condițiilor pentru confirmarea planului, judecătorul-sindic nefiind limitat la controlul condițiilor de legalitate pe care planul trebuie să le îndeplinească. Instanța de judecată menționează că „exprimarea votului creditorilor nu reprezintă un motiv de nelegalitate al hotărârii, ci dă expresie manifestării de voință a acestora. Se face confuzie între legalitatea hotărârii Adunării creditorilor și îndeplinirea tuturor condițiilor pentru confirmarea planului; faptul că votul în cadrul Adunării creditorilor este menționat într-un sens sau altul nu face ca hotărârea adoptată să fie prin ea însăși nelegală, câtă vreme manifestarea de voință a creditorilor a fost exprimată în mod legal.

Nu există astfel identitate între îndeplinirea condițiilor legale pentru adoptarea unei hotărâri a Adunării creditorilor (*al cărui scop este consemnarea voturilor creditorilor*) și îndeplinirea condițiilor, pentru ca planul de reorganizare să fie confirmat.

Motivele invocate privind existența unui tratament discriminatoriu între creanțe pot fi analizate cu ocazia punerii în discuție a confirmării planului¹⁷.

Tot astfel, într-o altă soluție, se menționează că „judecătorul-sindic nu este limitat la controlul condițiilor de legalitate pe care planul trebuie să le îndeplinească. Confirmarea planului aprobat de creditorii presupune o analiză amplă atât a condițiilor impuse de art. 139, referitoare la modalitatea de acceptare a planului din partea creditorilor, cât și a posibilităților reale de îndeplinire a obligațiilor asumate prin plan, în raport de resursele pe care și le poate procura societatea¹⁸.

Tot astfel, „cu privire la confirmarea planului de reorganizare, prerogativă aflată exclusiv în atribuția de dispoziție a judecătorului-sindic, Curtea relevă că orice critici care se îndreaptă împotriva hotărârii de confirmare a planului de reorganizare trebuie să se circumscrie dispozițiilor art. 139 din Legea nr. 85/2014. Astfel, doar lipsa îndeplinirii uneia dintre condițiile prevăzute expres de art. 139 alin. (1) poate conduce la neconfirmarea planului de reorganizare, iar nu orice aprecieri de oportunitate sau de nesatisfacție asupra insuficienței îndestulării a unui creditor pe durata desfășurării planului de reorganizare¹⁹.

Apreciem că singura soluție care se poate impune în asemenea situații este aceea potrivit căreia, indiferent dacă hotărârea Adunării creditorilor a fost contestată sau nu, judecătorul-sindic este obligat să facă toate verificările de legalitate pe care art. 139 din Legea nr. 85/2014 le impune, deciziile adoptate de creditorii neputând fi o piedică în activitatea judecătorului-sindic. Tot astfel, apreciem că depunerea procesului-verbal al Adunării creditorilor, care a fost întocmit cu prilejul Adunării creditorilor în care a fost aprobat (sau nu) planul de reorganizare, nu poate fi opus cu putere de lucru judecat

judecătorului-sindic în etapa confirmării planului. Singura excepție în acest sens o poate constitui ipoteza în care participanții la procedura de insolvență au contestat hotărârea Adunării creditorilor adoptată, iar, cu prilejul soluționării contestației formulate, judecătorul-sindic a analizat chestiuni judiciare care, ulterior, pot fi opuse *erga omnes* în etapa confirmării planului (de exemplu, judecătorul-sindic statuează asupra categoriilor de creanțe care votează planul, interpretarea votului unui creditor în lipsa unei exprimări directe a acestuia etc.).

3. În fine, o altă ipoteză întâlnită în practica instanțelor de judecată este aceea în care, în etapa confirmării, judecătorul-sindic este chemat să analizeze atât legalitatea procesului-verbal ce consfințește votul creditorilor, cât și legalitatea și viabilitatea planului. Jurisprudența a evidențiat că această ipoteză este întâlnită atunci când:

(i) creditorul contestă legalitatea planului de reorganizare, invocând drept motive: inexistența dreptului de vot al unor creditori cu privire la aprobarea planului de reorganizare, neîndeplinirea condițiilor legale relativ la compensare, neasigurarea unui tratament corect și echitabil prin planul de reorganizare.

Investit fiind cu aceste critici, judecătorul-sindic, într-o soluție pronunțată, a statuat că: „Faptul că planul de reorganizare astfel aprobat ar prevedea în cuprinsul său măsuri care ar fi, în accepțiunea contestatoarei, nelegale, cum este prevederea compensației unor creanțe fără respectarea condițiilor legii, nu este de natură să atragă nulitatea hotărârii adunării creditorilor care au aprobat planul de reorganizare în astfel de condiții. Tot astfel, împrejurarea că planul de reorganizare aprobat de Adunarea creditorilor nu ar asigura un tratament corect și echitabil pentru contestatoare nu este de natură să atragă anularea hotărârii adunării creditorilor, care și-ar păstra valabilitatea chiar în astfel de condiții, putând produce consecințe doar în ceea ce privește confirmarea sau

respingerea planului de reorganizare, aspect subsecvent votării planului de către adunarea creditorilor²⁰.

(ii) susține creditorul că, în mod greșit, judecătorul-sindic a respins contestația împotriva măsurilor dispuse de Adunarea creditorilor prin care s-a votat planul, întrucât, printr-o hotărâre anterioară, s-a dispus trecerea la faliment a debitoare, votul acordat în cadrul adunării, în sensul aprobării planului de reorganizare, fiind astfel nul.

În această situație, s-a considerat astfel: „Curtea constată că în mod corect judecătorul-sindic a apreciat că votarea planului de reorganizare ulterior dispunerii trecerii la faliment constituie doar o problemă de utilitate a votului, câtă vreme, printr-o decizie ulterioară, s-a dispus anularea sentinței de trecere la faliment și trimiterea cauzei la judecător pentru parcurgerea procedurii de confirmare a planului de reorganizare, astfel că motivul invocat de apelantă nu mai subzistă, urmând ca judecătorul-sindic să dispună asupra trecerii la faliment după discutarea planului de reorganizare, așa cum a fost votat în cadrul adunării creditorilor²¹.

(iii) judecătorul-sindic putea efectua o analiză a hotărârii adoptate și, implicit, a planului de reorganizare, exclusiv sub aspectul condițiilor impuse de art. 139 raportat la art. 132 și 133 din Legea nr. 85/2014, neputând extinde această verificare la alte

Au existat însă soluții prin care instanțele de judecată au apreciat că nu se poate face confuzie între verificările cu privire la legalitatea hotărârii Adunării creditorilor și îndeplinirea tuturor condițiilor pentru confirmarea planului

dispoziții, cum sunt cele ale art. 140, care nu erau incidente în cauză.

„Curtea nu poate valida acest argument. Astfel, cu ocazia examinării unei cereri de confirmare a unui plan de reorganizare, judecătorul-sindic analizează modalitatea în care planul respectă exigențele reglementate de art. 139, art. 132, art. 133 din Legea nr. 85/2014. Chiar dacă Adunarea creditorilor a aprobat planul de reorganizare care derogă de la dispozițiile art. 140 alin. (4), numai cu concursul tuturor creditorilor, expres sau tacit, se putea deroga de la aceste prevederi legale. Însă, de vreme ce creditorul bugetar nu a înțeles să-și dea acceptul în acest sens, ci, dimpotrivă, a contestat votarea unui plan care, în ceea ce îl privește, prevede plăți care îl discriminează, opoziția sa este suficientă pentru a se reține o încălcare a prevederilor art. 140 alin. (3) din Legea nr. 85/2014. Aceste constatări rămân valabile, chiar dacă alți creditori care nu beneficiau de plăți preferențiale, respectiv creditorii salariați, au înțeles să accepte derogarea de la art. 140 alin. (3) din Legea nr. 85/2014”²².

(iv) în mod greșit, judecătorul-sindic consideră că îndeplinirea cvorumului de 30%, prevăzută de art. 139 alin. (1) pct. C) din Legea nr. 85/2014, nu este un motiv de nelegalitate a hotărârii.

„Legea stabilește condițiile (de legalitate) de aprobare de către creditori a planului de reorganizare (ce devin, ulterior, condiții de confirmare) și sunt menționate la art. 139 lit. C. din Legea nr. 85/2014; rezultă deci că, pentru aprobare, în condițiile în care sunt două sau patru categorii de creanțe, planul trebuie acceptat de „cel puțin 30% din totalul valoric al masei credale”. Prin urmare, în această etapă, a confirmării planului, în mod greșit, instanța de judecată a reținut că în vederea verificării îndeplinirii condițiilor de legalitate a hotărârii adunării creditorilor, ce are ca obiect votarea planului de reorganizare, sunt aplicabile *doar* prevederile art. 47-49 din Lege”²³.

(v) creditoarea a invocat două aspecte de nelegalitate ale planului de reorganizare și, pe cale de consecință, ale hotărârii judecătorului-sindic, prin care acesta a fost confirmat: a) faptul că prin plan urmează a-i fi achitată numai o parte din creanță (creanța garantată, nu și restul de creanță înscrisă în categoria bugetară) și b) faptul că la aprobarea planului de către Adunarea generală a creditorilor a participat, în calitate de creditor chirografar, și administratorul special al debitoarei, care a propus planul de reorganizare și care ar fi trebuit să nu participe la vot din cauza unui pretins conflict de interese, în sensul art. 51 alin. (5) din Legea nr. 85/2014.

În acest sens, „cu privire la participarea la vot, în calitate de creditor, a administratorului special care a și propus planul de reorganizare – aspectul invocat nu ține de oportunitatea confirmării planului, ci de legalitatea hotărârii adunării creditorilor care a aprobat prin vot planul de reorganizare. Altfel spus, modul de valorificare a voturilor celor cinci categorii de creditori, rezultatul votului acestora, dreptul de a participa sau nu la procedura de votare pot fi analizate exclusiv pe calea unei contestații împotriva hotărârii adunării creditorilor, promovate

de persoana interesată, iar nu în cadrul unei proceduri ulterioare, cum este cea de analiză a oportunității confirmării sau infirmării planului de reorganizare, stadiu în care legalitatea și rezultatul votului creditorilor nu mai pot fi luate în examinare”²⁴.

Iată, așadar, cât de inventivi sunt participanții la procedura insolvenței și câte soluții de practică (neunitară) există!

De la contestație la hotărârea Adunării creditorilor, care presupune și verificarea condițiilor de legalitate a planului de reorganizare, până la soluționarea cererii de confirmare anterior soluționării definitive a contestației la hotărârea Adunării creditorilor, toate sunt cereri pe care judecătorul-sindic este chemat să le soluționeze.

Procedând la soluționarea acestora, după cum am arătat anterior, judecătorul-sindic fie a respins ca inadmisibile contestațiile prin care se contestă planul de reorganizare în etapa contestației la hotărârea Adunării creditorilor, fie s-a pronunțat deodată asupra contestației împreună cu cererea de confirmare sau nu a mai soluționat contestația la hotărârea Adunării creditorilor, ci doar cererea de confirmare, respingerea contestației fiind oarecum subînțeleasă.

Dacă la acest tablou mai adăugăm și ipotezele în care contestația la hotărârea Adunării creditorilor este soluționată sau chiar formulată ulterior confirmării planului de reorganizare, observăm că abuzul de drept procesual semnalat în Expunerea de motive este posibil, iar soluțiile diferite pronunțate reprezintă o realitate.

De aceea, apreciem că modificarea legislativă adusă prin art. 138^{1 25} și art. 139²⁶ din Legea nr. 85/2014 este binevenită.

Ce ne aduce nou această modificare a Legii insolvenței?

În primul rând, faptul că obiecțiunile la planul de reorganizare, cererile în anularea hotărârii Adunării creditorilor, dar și confirmarea planului trebuie formulate la același moment, printr-o cerere comună, unică. Astfel, sunt eliminate situațiile în care unele argumente din cererile în anularea hotărârii Adunării creditorilor sunt respinse ca inadmisibile, întrucât privesc critici relativ la planul de reorganizare care nu pot fi analizate în etapa contestației la hotărârea Adunării creditorilor și invers.

În al doilea rând, *judecătorul-sindic va fi ținut să soluționeze deodată, printr-o singură sentință, obiecțiunile cu privire la legalitatea planului de reorganizare, cererile de anulare a hotărârii Adunării creditorilor prin care s-a votat planul de reorganizare și cererea de confirmare a planului în cel mult 15 zile de la depunerea la tribunal de către administratorul judiciar a procesului-verbal al Adunării creditorilor prin care acesta a fost aprobat.*

În fine, în cele din urmă, vor fi eliminate situațiile în care, ulterior confirmării unui plan de reorganizare, judecătorul-sindic va putea fi investit cu soluționarea unor cereri în anularea hotărârii Adunării creditorilor, prin care planul de reorganizare a fost votat și care, eventual, poate readuce în discuție întreaga procedură.

Note

¹ M. Sărăcuț, *Din nou despre atribuțiile judecătorului-sindic în procedura insolvenței – art. 45 alin. (1) lit. o) din Legea nr. 85/2014*, în Revista de Insolvență „Phoenix” nr. 79-80/2022, pp. 40-45, disponibil la https://www.unpir.ro/sites/default/files/inline-files/Revista_Phoenix_nr_79_80_BTcolor.pdf, accesat la data de 19.02.2023.

² Art. 45 din Legea nr. 85/2014 menționează principalele atribuții ale judecătorului-sindic.

³ Pentru o dezvoltare a principiului legalității, a se vedea C.A. Susanu, *Principiul legalității și manifestările acestuia în domeniul insolvenței. Delimitări teoretice și aspecte practice*, în Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, tomul LXVIII/1, Științe Juridice, 2022, pp. 107-127, disponibil la <https://pub.law.uaic.ro/files/articole/2022/vol.1/6.susanu.pdf>, accesat la data de 22.02.2023.

⁴ CC, dec. nr. 40 din 30 ianuarie 2018, publicată în M. Of. nr. 565 din 5 iulie 2018; CC, dec. nr. 525 din 9 aprilie 2009, publicată în M. Of. nr. 430 din 24 iunie 2009.

⁵ CC, dec. nr. 148 din 21 februarie 2012, publicată în M. Of. nr. 268 din 2 mai 2012; CC, dec. nr. 687 din 20 mai 2010, publicată în M. Of. nr. 402 din 17 iunie 2010.

⁶ Publicată în M. Of. nr. 709 din 14 iulie 2022.

⁷ Directiva (UE) 2019/1023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 (Directiva privind restructurarea și insolvența) este publicată în J. Of. L 172/18 din 26 septembrie 2019.

⁸ Expunerea de motive din Proiectul Ministerului Justiției este disponibilă la <https://www.just.ro/update-22-12-2021-proiectul-de-lege-pentru-modificarea-si-completarea-legii-nr-85-2014-privind-procedurile-de-prevenire-a-insolventei-si-de-insolventa/>.

⁹ Trib. Dolj, sent. nr. 49 din 2 februarie 2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13703161>.

¹⁰ Trib. București, sent. nr. 391 din 1 februarie 2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13701897>.

¹¹ Trib. Spec. Cluj, sent. nr. 87 din 14 ianuarie 2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13707067>.

¹² Trib. Iași, sent. civ. nr. 52 din 4 februarie 2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13736447>.

¹³ C. Ap. Iași, dec. nr. 27 din 21 ianuarie 2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13680425>.

¹⁴ C. Ap. Pitești, dec. nr. 55 din 28 ianuarie 2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13737590>.

¹⁵ C. Ap. Craiova, s. a II-a civ., dec. nr. 517 din 21 iunie 2017, disponibilă la <http://rolii.ro/hotarari/5977fb03e490095c230002c6>.

¹⁶ C. Ap. Cluj, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 411 din 4 iulie 2017, disponibilă la <http://rolii.ro/hotarari/5977f592e49009c41a000338>.

¹⁷ C. Ap. București, s. a V-a civ., dec. civ. nr. 1165 din 30 iunie 2016, disponibilă la <http://rolii.ro/hotarari/58a0607de490091036000aa0>.

¹⁸ C. Ap. Constanța, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 611 din 16 noiembrie 2015, disponibilă la <http://rolii.ro/hotarari/589a2a86e49009ac3500259a>.

¹⁹ C. Ap. Timișoara, s. a II-a civ., dec. nr. 887 din 7 decembrie 2016, disponibilă la <http://rolii.ro/hotarari/589526c4e490098027000191>.

²⁰ Trib. Spec. Cluj, sent. nr. 87/2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13707067>.

²¹ C. Ap. Pitești, dec. nr. 87 din 11 februarie 2021, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/13795964>.

²² C. Ap. Cluj, dec. nr. 32 din 18 ianuarie 2022, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/14724649>.

²³ C. Ap. Târgu Mureș, dec. nr. 11 din 11 ianuarie 2022, disponibilă la <https://ilegis.ro/practica-extinsa/index/act/id/14727096>.

²⁴ C. Ap. Timișoara, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 717 din 29 septembrie 2016, disponibilă la <https://lege5.ro/gratuit/gi3tcnbguzq/reorganizare-judiciara-confirmare-plan-de-reorganizare-conditii-inexistenta-conflictului-de-interese>.

²⁵ Potrivit art. 138¹ din Legea nr. 85/2014: „(1) Creditorii pot formula atât obiecțiuni cu privire la legalitatea planului de reorganizare, cât și cereri de anulare a hotărârii adunării creditorilor prin care s-a votat planul de reorganizare, potrivit prevederilor art. 48 alin. (7) și (8). (2) În cazul în care se solicită și anularea hotărârii adunării creditorilor prin care s-a votat planul, eventualele obiecțiuni cu privire la legalitatea planului de reorganizare vor fi formulate prin aceeași cerere.”

²⁶ În forma actuală a Legii, conform art. 139 alin. (1): „Judecătorul-sindic soluționează deodată, printr-o singură sentință, obiecțiunile cu privire la legalitatea planului de reorganizare, cererile de anulare a hotărârii adunării creditorilor prin care s-a votat planul de reorganizare și cererea de confirmare a planului în cel mult 15 zile de la depunerea la tribunal de către administratorul judiciar a procesului-verbal al adunării creditorilor prin care acesta a fost aprobat. Judecătorul-sindic poate să ceară unui specialist să își exprime o opinie privind posibilitatea de realizare a planului, înainte de confirmarea lui. (...)”

DIFICULTATEA FINANCIARĂ – CONDIȚIE DE ACCESARE A PROCEDURILOR DE PREVENIRE A INSOLVENȚEI. ASPECTE PRACTICE

FINANCIAL PROBLEMS – A REQUIREMENT FOR ACCESS TO INSOLVENCY PREVENTION PROCEDURES. PRACTICAL ASPECTS

ABSTRACT

The decision to access insolvency prevention procedures must occur when the natural irreversibility of financial difficulties is evident, but before insolvency occurs. A level of liquidity capable of ensuring the execution of short-term debts is one of the elements that the judge-syndic verifies when analyzing requests from debtors to initiate such procedures. At the same time, it is necessary to examine the objections raised by creditors when dealing with applications to open such proceedings, which may significantly affect their rights.

Fost judecător
IONELA-MARIANA GHIUGAN
Tribunalul București

KEYWORDS: insolvency prevention procedures • financial difficulty • solvency

Menite să pună în aplicare prevederile Directivei (UE) 2019/1023 și să confere un cadru mai coerent procedurilor de prevenire a insolvenței, dispozițiile Legii nr. 216/2022 au deja peste șase luni de aplicabilitate.

Potrivit art. 6 din Legea nr. 85/2014, modificată prin Legea nr. 216/2022, procedurile de prevenire a insolvenței se aplică debitorilor aflați în stare de dificultate, dar care nu se află în insolvență.

Menționarea expresă a acestor condiții impune analizarea de către judecătorul-sindic a situației financiare a societății, așa cum rezultă din datele puse la dispoziție de către administratorul restructurării sau administratorul concordatar.

Coroborând definiția dată stării de dificultate de art. 5 pct. 26² din Legea nr. 85/2014 cu dispozițiile art. 6 alin. (1) și (2) din Lege, rezultă că accesarea procedurii de prevenire a insolvenței necesită, din această perspectivă, demonstrarea a trei elemente:

- existența unei împrejurări care determină o afectare temporară a activității, de natură a conduce la instalarea, în cel mult 24 de luni, a incapacității de plată;
- imposibilitatea redresării în mod natural a situației financiare, fără luarea unor măsuri adecvate;
- capacitatea de plată a debitorului la momentul depunerii cererii.

Deși ceea ce părea a fi cel mai greu de conciliat era caracterul temporar al afectării activității cu ireversibilitatea naturală a situației financiare, în fapt, principala problemă de care s-au lovit cei care au încercat să acceseze aceste proceduri a fost demonstrarea capacității de plată.

De cele mai multe ori, societățile au înțeles să solicite declanșarea procedurilor de prevenire a insolvenței cu întârziere, după ce incapacitatea de plată era deja instalată și chiar după ce deja erau formulate cereri de deschidere a procedurii de insolvență de către creditori.

În egală măsură, analiza economico-financiară pe care o implică soluționarea cererii de accesare a procedurilor de prevenire a insolvenței este o provocare și pentru judecătorii-sindici. Lipsiți de o formare în materie, capacitatea de analiză a judecătorilor depinde de eforturile individuale de informare și de experiența acumulată în această privință, cu ocazia soluționării opozițiilor la deschiderea procedurii de insolvență.

În acest context, calitatea analizei situației financiare a societății realizată de către practicianul în insolvență capătă o importanță deosebită.

Există două abordări ale instanțelor în ceea ce privește dovedirea stării de dificultate. Una dintre tendințele constatate este cea a utilizării raportului administratorului restructurării/administratorului concordatar, prevăzut de art. 6 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, ca fiind proba suficientă a stării de dificultate, prin interpretarea literală a acestor prevederi.

Se conturează însă și o altă practică, care tinde să devină majoritară, potrivit căreia judecătorul-sindic trebuie să procedeze la o proprie analiză a situației economice a debitorului.

Chiar dacă raportul poate fi asimilat opiniei unui specialist, în sensul art. 330 alin. (3) C. pr. civ., iar datele furnizate de către practicianul în insolvență sunt prezumate a reprezenta realitatea, tocmai în virtutea caracterului acestuia de mijloc de probă, instanța trebuie să procedeze la o interpretare proprie a datelor oferite și să stabilească o situație de fapt la care să aplice prevederile legale, în consonanță cu dispozițiile art. 22 C. pr. civ.

Astfel, se impune ca judecătorul-sindic să treacă prin propriul filtru informațiile și datele prezentate, putând să solicite explicațiile necesare.

Art. 6 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 85/2014 lasă la aprecierea practicianului în insolvență prezentarea unora sau altora dintre indicatorii financiari pe care își întemeiază analiza.

Se constată că aceste rapoarte sunt, de regulă, întemeiate pe datele cuprinse în ultima situație financiară a societății, care era valabilă cu câteva luni înainte de depunerea cererii și de momentul considerat relevant.

Tot în baza acestor date sunt calculați diferiți indicatori considerați utili în demonstrarea stării de dificultate.

Pentru verificarea capacității de plată a societății, raționamentul judecătorilor-sindici pornește de la definiția dată de art. 5 pct. 29 din Legea nr. 85/2014 stării de insolvență, respectiv insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata creanțelor

certe, lichide și exigibile, prezumată atunci când există creanțe neachitate de mai mult de 60 de zile.

În cadrul procedurii necontencioase pe care o urmează cererea de confirmare a acordului de restructurare sau de deschidere a procedurii concordatului preventiv, instanța va avea în vedere datele rezultate din evidența contabilă a debitorului, fără a face o altă analiză a caracterului cert, lichid și exigibil al fiecărei creanțe în parte.

În acest scop, instanța urmărește să stabilească care sunt creanțele pe termen scurt și, în special, care sunt cele exigibile de mai mult de 60 de zile, precum și fondurile de care societatea dispune imediat în vederea achitării acestor datorii.

Pe cale de consecință, indicatorii avuți în vedere de către instanțe sunt cei care atestă ratele de lichiditate, cu precădere rata lichidității imediate, care ia în calcul datoriile pe termen scurt și disponibilitățile bănești, fără includerea creanțelor, stocurilor și investițiilor pe termen scurt.

Așa cum s-a menționat mai sus, ratele de lichiditate determinate de către administratorul concordatar sau al restructurării se bazează de multe ori pe date financiare care erau valabile într-un moment situat anterior depunerii cererii, iar rapoartele întocmite, de regulă, nu cuprind situația creanțelor structurată pe vechimea lor.

În lipsa unor date complete prezentate de către practicianul în insolvență cu privire la situația din ultimele 60 de zile sau, cel puțin, situația la zi a creanțelor pe termen scurt, există o tendință a judecătorilor de a compara nivelul tuturor datoriilor cu cel al disponibilului din casă și conturi, așa cum sunt reflectate în ultima bilanță contabilă, ceea ce poate să nu fie atât de relevant în măsura în care nu se ține seama de vechimea datoriilor și data exigibilității acestora.

Deși, în mod frecvent, indicatorii financiari ai societății conduceau la rate optime ale lichidității generale și lichidității reduse, ratele foarte mici ale lichidității imediate au fost de natură să semnaleze o incapacitate de plată instalată, rezultată din informațiile suplimentare

solicitate de judecătorii-sindici.

Astfel, s-a constatat că o mare parte din creanțele care au condus la creșterea ratelor de lichiditate generală și redusă era deja considerată incertă din punct de vedere contabil, cu șanse mici de încasare, fluxul redus de încasări și plăți atesta o lipsă acută de disponibil în ultimele 6 luni, societatea nu reușise să își respecte obligațiile de plată deja eșalonate către bugetul statului, erau în derulare, de o perioadă mare de timp, executări silite care nu se finalizaseră prin acoperirea creanțelor, biletele la ordin emise erau refuzate la plată, exista o diferență considerabilă între sumele de bani disponibile în casă și conturi și nivelul datoriilor mai vechi de 60 de zile.

Modelul Altman este aplicat în continuare de către practicienii în insolvență, existența unui indicator Z situat între 1,8 și 2,2 fiind utilizat pentru demonstrarea dificultății financiare.

Utilizarea lui nu este însoțită de o justificare a preferinței acordate acestui model, în detrimentul altor modele disponibile,

În egală măsură, analiza economico-financiară pe care o implică soluționarea cererii de accesare a procedurilor de prevenire a insolvenței este o provocare și pentru judecătorii-sindici. Lipsiți de o formare în materie, capacitatea de analiză a judecătorilor depinde de eforturile individuale de informare și de experiența acumulată în această privință

și nici de o prezentare a argumentelor care conduc la concluzia că acesta răspunde mai bine specificului economiei românești. Pe de altă parte, analiza are menirea de a determina riscul de faliment și nu răspunde întru totul cerințelor prevăzute de lege pentru accesarea procedurilor de prevenire a insolvenței.

Dificultatea financiară semnalată de acest model nu are aceeași accepțiune cu cea avută în vedere de art. 5 pct. 26 din Legea nr. 85/2014 și nu atestă capacitatea de plată prezentă a societății, nefiind considerat un indicator relevant sub acest din urmă aspect. Tocmai din acest motiv, concluziile modelului Altman este indicat să fie completate și cu analiza lichidității, pentru a oferi judecătorului-sindic o imagine cât mai clară a stării companiei.

Aplicarea riguroasă a criteriului capacității de plată a tuturor creanțelor exigibile de mai mult de 60 de zile cu disponibilul deținut în casă și conturi, eventual cu ajutorul limitei de credit deja aprobate, poate restrânge foarte mult sfera de aplicare a procedurilor de prevenire a insolvenței.

Pe de altă parte, chiar dacă criteriul nivelului de lichiditate imediată nu poate fi absolutizat și analiza trebuie circumscrisă situației concrete a fiecărei societăți, raportarea capacității de plată la toate activele circulante, cu includerea creanțelor și stocurilor, ar trebui să fie justificată de o argumentație serioasă în ceea ce privește gradul concret de lichiditate al acestui gen de active.

Formularea unei cereri de deschidere a procedurii concordatului, după ce deja creditorii au solicitat deschiderea procedurii de insolvență, poate ridica, de asemenea, o serie de probleme procedurale.

Cererile privitoare la procedurile de prevenire a insolvenței se judecă cu o celeritate sporită, de cele mai multe ori înainte de soluționarea cererii creditorului de deschidere a procedurii de insolvență, în cadrul căreia debitorul contestă incapacitatea sa de plată, potrivit art. 72 alin. (3) din Legea nr. 85/2014.

Atât cererea de confirmare a acordului de restructurare, prevăzută de art. 15⁶ din Legea nr. 85/2014, cât și deschiderea procedurii de concordat, reglementată de art. 23 alin. (5) din Lege, sunt supuse procedurii necontencioase și, pe cale de consecință, hotărârile pronunțate nu au autoritate de lucru judecat, conform art. 535 C. pr. civ.

Drept urmare, existența unei astfel de încheieri, în considerentele căreia se reține incapacitatea de plată a debitorului, nu împiedică instanța investită cu cererea contencioasă de deschidere a procedurii de insolvență să reanalizeze situația financiară a societății. Nu se poate însă considera că hotărârea este lipsită total de efecte și o concluzie diferită sub acest aspect ar trebui să fie justificată prin argumentații sau probe noi, neavute în vedere de către judecătorul-sindic la soluționarea cererii de accesare a procedurii de prevenire a insolvenței¹.

Existența unei hotărâri ulterioare, pronunțată într-un cadru contencios și prin care, pe baza unor argumente noi, s-a reținut capacitatea de plată a societății, va putea îndreptăți debitorul să adreseze o nouă cerere de deschidere a procedurii de concordat.

Creditorii care au formulat deja cereri de deschidere a procedurii de insolvență urmăresc să intervină în cadrul cererii de deschidere a procedurii concordatului, pentru a se opune unei astfel de măsuri, care este de natură a paraliza propriul lor demers judiciar și creează cadrul procedural al afectării creanțelor lor.

Există tendința în practică și în doctrină de a se considera că intervențiile creditorilor formulate în cadrul procesului de soluționare a cererii debitorului de deschidere a procedurii de concordat sau de insolvență sunt inadmisibile și incompatibile cu procedura reglementată de Legea nr. 85/2014².

Cu toate acestea, de multe ori prin aceeași încheiere prin care cererea de intervenție este respinsă ca inadmisibilă, judecătorul-sindic ajunge să analizeze toate apărările formulate de către creditor în privința îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a cererii debitorului, care, oricum, trebuiau avute în vedere de către instanță, conform art. 533 C. pr. civ.

Problema intervenției terților în cadrul acestor tipuri de cereri se impune a fi privită mai nuanțat.

În general, modul de reglementare a procedurii necontencioase lasă neclarificată problema formei în care terții pot interveni.

Caracterul necontencios al unei cereri este dat de împrejurarea că nu se urmărește, prin aceasta, stabilirea unui drept potrivit față de altă persoană (art. 527 C. pr. civ.), neputându-se însă pune semnul egalității între contencios și contradictorialitate.

Însăși procedura de soluționare a cererii necontencioase prevăzută de art. 532 alin. (2) C. pr. civ. permite instanței să citeze și să asculte orice persoană care ar putea aduce lămuriri, precum și pe acele persoane ale căror interese ar putea fi afectate de hotărâre.

Argumentația acestor persoane sau a petentului prezent, chiar dacă este limitată la demonstrarea caracterului contencios al litigiului, cu consecința respingerii cererii, potrivit art. 531 C. pr. civ., sau circumscrisă lămuririi instanței, sub aspectul îndeplinirii condițiilor de admisibilitate, reprezintă tot o formă de contradictorialitate.

Chiar și acest din urmă articol face referire la persoanele care pot interveni și formula obiecții, dar Codul de procedură civilă nu

lămurește și regimul procesual aplicabil unor astfel de intervenții.

În ipoteza în care instanța consideră necesară introducerea în cauză a altor persoane, ale căror drepturi ar putea fi afectate, art. 78 alin. (1) C. pr. civ. menționează aplicabilitatea sa în cadrul procedurii necontencioase.

Modul în care terții ar putea, în mod voluntar, să participe la soluționarea cererii necontencioase, în lipsa unei trimeri similare, a fost de natură a suscita discuții.

Astfel, art. 61 alin. (1) C. pr. civ. dă posibilitatea oricui are interes să intervină într-un proces care se judecă între alte părți, pentru ca alin. (2) și (3) să definească cele două forme de intervenție: principală și accesorie.

În condițiile în care nu se poate aprecia într-o procedură necontencioasă că terțul pretinde pentru sine dreptul dedus judecății și nici nu există o altă parte opusă a cărei apărare să o

Atât cererea de confirmare a acordului de restructurare, prevăzută de art. 156 din Legea nr. 85/2014, cât și deschiderea procedurii de concordat, reglementată de art. 23 alin. (5) din Lege, sunt supuse procedurii necontencioase și, pe cale de consecință, hotărârile pronunțate nu au autoritate de lucru judecat, conform art. 535 C. pr. civ.

sprrijine terțul care se opune cererii principale, acesta nu poate fi socotit nici intervenient principal, nici accesoriu.

Cu toate acestea, art. 78 alin. (1) C. pr. civ., care dă posibilitatea instanței să introducă în cauză o parte chiar și în cadrul procedurii necontencioase, poate conduce la concluzia că, de principiu, participarea unei alte persoane la judecată nu este incompatibilă cu acest tip de procedură.

În consecință, dreptul dat de art. 61 alin. (1) C. pr. civ. persoanelor interesate de a interveni într-un proces, coroborat cu prevederile art. 531 C. pr. civ., ar putea conduce la concluzia admisibilității unei astfel de cereri de intervenție și la dobândirea calității de parte, în condițiile art. 64 C. pr. civ.³.

În doctrină s-a apreciat însă că intervenției unei alte persoane în cadrul procedurii necontencioase nu îi este aplicabilă procedura prevăzută de art. 64 C. pr. civ.⁴.

În această interpretare, cererea de intervenție nu se comunică, citarea părților nu este obligatorie, instanța nu se va pronunța asupra admisibilității în principiu, dar va analiza susținerile terțului, chiar dacă acesta nu devine parte.

O astfel de intervenție a creditorilor în soluționarea cererii debitorului de confirmare a acordului de restructurare, de deschidere a procedurii concordatului preventiv sau de insolvență nu poate fi socotită incompatibilă și, prin urmare, inaplicabilă, conform art. 342 din Legea nr. 85/2014, decât în măsura în care fie contravine principiului celerității cu care o astfel de cerere trebuie soluționată, fie este prevăzută o altă cale pentru valorificarea apărării respective.

Legea nr. 85/2014 conferă creditorilor posibilitatea de a invoca lipsa stării de insolvență pe calea opoziției, prevăzută de art. 71 alin. (2), o intervenție a creditorilor sub acest aspect, în cadrul cererii debitorului de deschidere a procedurii de insolvență, fiind, din aceste considerente, inadmisibilă.

Orice alte condiții de admisibilitate a cererii debitorului de deschidere a procedurii de insolvență pot fi însă invocate de către persoana interesată care intervine tot așa cum pot fi invocate și în cadrul apelului pe care orice persoană interesată îl poate formula împotriva încheierii care urmează regulile procedurii necontencioase, prevăzute de art. 534 alin. (4) C. pr. civ.⁵.

Note

¹ A se vedea, sub acest aspect al efectelor hotărârii în materie necontencioasă, și D.M. Gavriș, *Noul Cod de procedură civilă – Comentariu pe articole*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 14.

² C.B. Nasz, în R. Bufan, A. Deli-Diaconescu, M. Sărăcuț (coord.) și colab., *Tratat practic de insolvență*, vol. I, ed. a II-a, revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2022, p. 289.

³ Legiuitorul însuși a făcut trimitere la prevederile art. 64 C. pr. civ., în cazul intervenției terților interesați în cadrul cererii de înregistrare a

Respectarea cerinței de celeritate impusă de prevederile Legii nr. 85/2014 nu poate fi considerată o piedică în analizarea de către judecătorul-sindic a obiecțiunilor formulate de către creditorii care înțeleg să intervină, cu atât mai mult dacă se socotește că nu sunt aplicabile dispozițiile art. 64 C. pr. civ. și că nu se impun comunicarea și admiterea în principiu a cererii.

În ceea ce privește cererea de confirmare a acordului de restructurare sau de deschidere a procedurii concordatului, Legea nr. 85/2014 nu a pus la dispoziția creditorilor o procedură prin care să se opună și prin care să invoce incapacitatea de plată a debitorului sau lipsa unei reale dificultăți financiare.

Cu toate acestea, un acord de restructurare confirmat sau o procedură de concordat în derulare poate avea consecințe serioase asupra drepturilor creditorilor afectați, chiar dacă nu au aprobat acordul/planul de restructurare, atât din perspectiva blocării executărilor silite individuale sau a deschiderii procedurii de insolvență, cât și din cea a întinderii dreptului lor de creanță.

Pe cale de consecință, apărările creditorilor care intervin în cadrul soluționării cererii de confirmare a acordului de restructurare sau de deschidere a procedurii concordatului, prin care urmăresc să demonstreze lipsa dificultății financiare sau starea de insolvență instalată, trebuie analizate de către judecătorul-sindic, chiar dacă se apreciază că procedura prevăzută de art. 64 C. pr. civ. nu este aplicabilă.

Aceste apărări nu tind la dovedirea caracterului contencios al cererii, ci pun problema îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru accesarea procedurilor de prevenire a insolvenței. Existența creanței pretinse de către creditor nu va face obiectul analizei judecătorului-sindic din cadrul procedurii necontencioase, acesta urmând să stabilească starea de dificultate, respectiv capacitatea de

plată a debitorului, prin raportare la valoarea tuturor creanțelor rezultată din evidența contabilă.

În egală măsură, astfel de apărări pot fi invocate pe calea apelului pe care orice persoană interesată îl poate exercita împotriva încheierii prin care, într-o procedură necontencioasă, s-a dispus deschiderea procedurii de concordat preventiv.

O lipsire a creditorilor de posibilitatea formulării de apărări în acest sens ar conduce la o limitare nejustificată a dreptului lor de acces la o instanță.

mențiunilor în Registrul Comerțului, conform art. 7¹ din O.U.G. nr. 116/2009 (în prezent, abrogată de Legea nr. 265/2022, care a eliminat aceste prevederi), sau a terților care intervin în cadrul soluționării cererii de înregistrare a partidelor politice [art. 20 alin. (2) din Legea nr. 14/2003].

⁴ A se vedea D.M. Gavriș, *op. cit.*, p. 7; M. Tăbărcă, *Drept procesual civil*, vol. II, Ed. Solomon, București, 2017, p. 634.

⁵ C. Ap. Cluj, dec. civ. nr. 427/2021; V. Terzea, *Codul insolvenței adnotat cu doctrină și jurisprudență*, Ed. Universul Juridic, București, 2022, p. 281.

Respectarea cerinței de celeritate impusă de prevederile Legii nr. 85/2014 nu poate fi considerată o piedică în analizarea de către judecătorul-sindic a obiecțiunilor formulate de către creditorii care înțeleg să intervină

RAPORTUL PRACTICIANULUI ÎN INSOLVENȚĂ ÎN PROCEDURILE DE RESTRUCTURARE PREVENTIVĂ

ON THE REPORT ISSUED BY THE INSOLVENCY PRACTITIONER DURING PREVENTIVE RESTRUCTURING PROCEDURES

ABSTRACT

The report issued by the insolvency practitioner, in compliance with the provisions of art. 6 of Law no. 85/2014, is an essential element for the approval of the request to launch the preventive concordat procedure, on the one hand, and the approval and confirmation of the restructuring agreement on the other hand.

The creation of common practice, within the law, regarding the content and analysis of this report, from the viewpoints of creditors, debtors and syndic judges, will surely lead to an increase in the number of companies that see prevention procedures as a good option, while also helping the success of these procedures.

Avocat
GEANINA OANCEA-OLTEANU
Practician în insolvență

KEYWORDS: report of the restructuring administrator • report of the concordat administrator • restructuring • restructuring agreement • preventive concordat

Transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2019/1023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență, de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 („Directiva privind restructurarea și insolvența”) s-au materializat prin modificarea Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, în sensul introducerii unei proceduri de prevenire a insolvenței complet nouă – acordul de restructurare, precum și prin modificarea substanțială a prevederilor

existente în varianta anterioară a Legii nr. 85/2014 cu privire la o a doua procedură de prevenire a insolvenței – concordatul preventiv.

Raportul întocmit de administratorul restructurării sau de administratorul concordatar, după caz, prin care acesta atestă existența condițiilor minime și esențiale care califică o companie aflată în dificultate pentru a beneficia de procedurile de restructurare preventivă, ocupă, în economia prevederilor privind procedurile de prevenire a insolvenței, un loc extrem de important, fiind unul dintre elementele de noutate introduse prin Legea nr. 216/2022.

Cadrul legal:**Art. 6 din Legea nr. 85/2014**

„(1) Procedurile de prevenire a insolvenței, prevăzute de prezentul titlu, se aplică debitorilor aflați în dificultate, dar care nu se află în insolvență.

(2) Debitorul face dovada faptului că este în dificultate prin raportul întocmit de administratorul restructurării sau administratorul concordatar, care cuprinde cel puțin următoarele elemente:

a) natura stării de dificultate, respectiv descrierea împrejurării care determină afectarea temporară a activității și efectele previzionate;

b) factorii interni și externi care au determinat starea de dificultate a debitorului;

c) indicatorii financiari aplicabili respectivelui debitor, care pot justifica existența unei amenințări la adresa capacității viitoare a debitorului de a-și plăti datoriile la scadență într-o perioadă de maximum 24 de luni de la apariția împrejurării respective;

d) motivul pentru care dificultatea nu poate fi considerată reversibilă în mod natural prin continuarea activității planificate a debitorului fără luarea unor măsuri adecvate de redresare.

(3) Raportul va fi anexat acordului de restructurare, iar în cazul procedurii concordatului, cererii debitorului privind deschiderea procedurii.”

Așa cum reiese din reglementările mai sus citate, Raportul practicianului în insolvență este unul dintre elementele-cheie și o condiție prealabilă de admisibilitate a cererii de concordat preventiv, pe de o parte, și pentru confirmarea acordului de restructurare, pe de altă parte.

Lipsa raportului sau lipsa conformității acestuia cu cerințele legale (art. 6 din Lege) este de natură a conduce la respingerea cererii de confirmare a acordului sau, după caz, a cererii de deschidere a procedurii de concordat preventiv.

Raportat la cele de mai sus, va putea acorda instanța un termen pentru a fi depus/completat Raportul prevăzut de art. 6, în cazul lipsei/neconformității acestuia la termenul la care instanța ar trebui să judece cererea de confirmare a acordului de restructurare sau, după caz, cererea de deschidere a procedurii concordatului preventiv? Răspunsul la această întrebare este, în opinia noastră, în principiu, unul negativ.

Următoarele dispoziții legale sunt relevante pentru argumentarea acestei opinii, astfel:

Art. 15⁶ alin. (1)-(3) din Legea nr. 85/2014

„(1) Cererea de confirmare a acordului de restructurare se judecă în procedură necontencioasă, fără citarea părților, în camera de consiliu, iar judecătorul-sindic va pronunța o soluție în termen de maximum 10 zile de la data înregistrării cererii.

Judecătorul-sindic, dacă consideră că sunt necesare explicații suplimentare, poate să citeze debitorul și/sau administratorul restructurării.

(2) În termen de maximum 48 de ore de la înregistrarea cererii de confirmare, judecătorul-sindic poate solicita debitorului sau administratorului restructurării eventualele documente care lipsesc.

(3) Cererea de confirmare a acordului de restructurare poate fi respinsă exclusiv pentru motive de legalitate.”

Art. 18 din Legea nr. 85/2014

„(1) Cererile formulate în temeiul prezentului titlu se judecă în camera de consiliu, de urgență și cu precădere, părțile fiind citate în termen de 48 de ore de la primirea cererii.

(2) Părțile cu sediul în străinătate sunt citate prin mijloace rapide de comunicare, la sediul sau, după caz, la domiciliul ori reședința cunoscut/cunoscută al/a acestora; în lipsă, citarea se face prin afișare la ușa instanței.”

Art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 85/2014

„(1) Principalele atribuții ale administratorului concordatar sunt următoarele:

a) întocmește raportul privind starea de dificultate a debitorului, lista creanțelor și lista creanțelor în litigiu;”.

Art. 23 alin. (4) din Legea nr. 85/2014

„(4) În cazul în care creditorul are acordul debitorului, dar lipsesc celelalte documente care trebuie să însoțească cererea, judecătorul-sindic poate acorda un termen pentru depunerea acestora.”

Art. 28 alin. (1) și (5) din Legea nr. 85/2014

„(1) După aprobarea planului de restructurare de către creditor, debitorul solicită judecătorului-sindic, în termen de maximum 3 zile de la încheierea procesului-verbal de aprobare a planului de restructurare, să omologheze planul de restructurare. (...).

(5) Judecătorul-sindic, în procedură necontencioasă, omologhează planul de restructurare prin hotărâre pronunțată în camera de consiliu, în termen de maximum 10 zile de la data înregistrării cererii. Judecătorul-sindic, dacă consideră că sunt necesare explicații suplimentare, poate să citeze debitorul și/sau administratorul concordatar. Cererea de omologare a planului de restructurare poate fi respinsă exclusiv pentru motive de legalitate. Hotărârea prin care se soluționează cererea de omologare se comunică debitorului, administratorului concordatar și tuturor creditorilor ale căror creanțe au fost afectate de planul de restructurare, precum și creditorilor titulari de creanțe neafectate.”

Procedurile de prevenire a insolvenței sunt deschise, în principal, la cererea debitorului, care apelează, în mod voluntar,

Raportul practicianului în insolvență este unul dintre elementele-cheie și o condiție prealabilă de admisibilitate a cererii de concordat preventiv, pe de o parte, și pentru confirmarea acordului de restructurare, pe de altă parte.

la protecția legii, pentru a-și salva afacerea, prin negocierea cu creditorii săi a restructurării afacerii. Așa cum reiese din prevederile legale mai sus citate, legea prevede, în mod expres, posibilitatea amânării cauzei pentru complinirea lipsurilor formale doar în cazul concordatului preventiv, pentru situația în care cererea de deschidere a procedurii de concordat este formulată de către un creditor.

În conformitate cu dispozițiile art. 15⁶ alin. (1) și (2), coroborate cu cele ale art. 18 alin. (1) mai sus citate, în cazul în care instanța are nevoie de lămuriri suplimentare, va cita administratorul restructurării/concordatar și/sau debitorul la termenul la care va judeca cererea de confirmare a acordului de restructurare sau, după caz, cererea de deschidere a procedurii de concordat preventiv, sau va solicita, în mod expres, completarea documentelor depuse la instanță, în termen de 48 de ore de la depunerea cererii.

Dacă însă, din considerente care nu țin de debitor (acesta depunând, odată cu cererea, toate documentele stabilite de lege, precum și documentele relevante pentru admiterea cererii), instanța va pune în vedere debitorului, la termenul la care ar trebui să se judece cererea sa, să depună documente suplimentare, atunci debitorul va trebui să se conformeze dispozițiilor instanței în termenul solicitat.

Pentru că elementul „timp” este esențial pentru reușita unei proceduri de restructurare preventivă, este de dorit însă ca instanța să se lămurească până la termen și să-i pună în vedere debitorului să depună toate documentele pe care instanța le consideră lămuritoare până la termenul la care se judecă cererea de confirmare a acordului de restructurare sau, după caz, cererea de deschidere a concordatului preventiv/cererea de omologare a proiectului de concordat. Orice amânare poate fi de natură a scădea șansele debitorului de a se restructura.

Conținutul Raportului prevăzut de art. 6 din Lege

Procedurile de restructurare preventivă nu sunt o alternativă la insolvență. Procedurile de restructurare preventivă se adresează companiilor viabile economic, care întâmpină o dificultate la un moment dat al existenței lor, al cărei impact în activitatea companiei este suficient de puternic încât se poate anticipa că, dacă nu se iau măsuri rapide într-o perioadă de timp care să nu depășească 24 de luni, impactul acestor dificultăți poate fi unul nedorit, inclusiv insolvența companiei.

Raportul prevăzut de art. 6 din Lege este documentul prin care atât instanța competentă, cât și creditorii companiei aflate în dificultate primesc atestarea de către un specialist atât a stării de dificultate, cât și a cauzelor acesteia (interne și externe), precum și remediile prin care compania poate depăși starea de dificultate instalată, evitând, astfel, insolvența.

Art. 6 din Lege cuprinde o enumerare neexhaustivă a elementelor pe care raportul întocmit de administratorul restructurării/administratorul concordatar trebuie să le cuprindă.

Analiza stării de dificultate a companiei este elementul central al Raportului.

Conform definiției legale [art. 5 alin. (1) pct. 26² din Legea nr. 85/2014], dificultatea este:

- starea generată de orice împrejurare care determină o afectare temporară a activității;
- împrejurarea dă naștere unei amenințări reale și grave la adresa capacității viitoare a debitorului de a-și plăti datoriile la scadență, dacă nu sunt luate măsuri adecvate;
- debitorul în stare de dificultate este capabil să își execute obligațiile pe măsură ce devin scadente.

Conform Directivei privind restructurarea:

- *Statele membre ar trebui să poată extinde domeniul de aplicare al cadrelor de restructurare preventivă prevăzute de prezenta directivă la situații în care debitorii se confruntă cu dificultăți de altă natură decât financiară, cu condiția ca aceste dificultăți să dea naștere unei amenințări reale și grave la adresa capacității prezente sau viitoare a unui debitor de a-și plăti datoriile la scadență.*
- *Perioada relevantă pentru stabilirea unei astfel de amenințări se poate raporta la o perioadă de câteva luni sau chiar mai mult, pentru a ține cont de cazurile în care debitorul se confruntă cu dificultăți de altă natură decât financiară, care amenință situația activității sale ca întreprindere în activitate și, pe termen mediu, lichiditatea sa. Un exemplu de acest fel ar putea fi cazul în care debitorul a pierdut un contract de importanță crucială pentru el.*

În ceea ce privește **dificultatea**, care, în literatura de specialitate, este definită prin raportarea la sintagma «*the likelihood of insolvency*» (aparitia riscului de insolvență), probabil, cea mai adecvată modalitate pentru demonstrarea existenței stării de dificultate (în sensul apariției unui eveniment care va conduce la starea de insolvență – *the likelihood of insolvency*) este producerea unor **proforme de cash flow**, din care să rezulte:

1. faptul că, deși evenimentul care generează starea de dificultate s-a produs, în prezent, fondurile disponibile sunt suficiente pentru plata datoriilor certe, lichide și exigibile;
2. faptul că, evenimentul care generează starea de dificultate producându-se, poziția de cash se va deprecia până la apariția stării de insolvență, într-un orizont de timp de cel mult 24 de luni;
3. faptul că, dacă evenimentul care generează starea de dificultate nu s-ar fi produs, poziția de cash nu s-ar deprecia până

Raportul prevăzut de art. 6 din Lege este documentul prin care atât instanța competentă, cât și creditorii companiei aflate în dificultate primesc atestarea de către un specialist atât a stării de dificultate, cât și a cauzelor acesteia (interne și externe), precum și remediile prin care compania poate depăși starea de dificultate instalată, evitând, astfel, insolvența.

la apariția stării de insolvență, într-un orizont de timp de cel mult 24 de luni.

Situațiile financiare care se analizează pentru justificarea stării de dificultate:

- Bilanțul (*Balance sheet*)
- Contul de profit și pierdere (*Income statement*)
- Situația fluxurilor de trezorerie (*Cash flow statement*)
- Probabil, din cauza structurii formularelor declarative, în România, cash flow-ului nu îi este recunoscută utilitatea.
 - În scopul raportului prevăzut de art. 6 din Lege, metoda de determinare adecvată este cea directă și va necesita, în prealabil, producerea unor proforme de BS și IS.
 - În alcătuirea proiecțiilor financiare, contribuția companiei este cea mai importantă, ipotezele utilizate trebuind să fie verificate (în cel mai mare grad rezonabil posibil) de către administratorul restructurării/concordatar (având în vedere asumarea de către acesta a raportului care se întemeiază pe aceste proiecții și, implicit, pe ipotezele utilizate).

În acest context, este indicat ca proformele de cash flow să fie dublate/susținute/confirmate prin calculul unor indicatori relevanți (*financial ratios*) pentru un set de momente în timp stabilite, în funcție de natura împrejurării/amenințării.

Pe lângă dovada existenței stării de dificultate, mai există o condiție importantă pe care debitorul trebuie să o analizeze în mod expres: motivul pentru care dificultatea nu poate fi considerată reversibilă în mod natural, prin continuarea activității planificate a debitorului, fără luarea unor măsuri adecvate de redresare.

În acest caz:

- În funcție de natura împrejurării/amenințării, raportul trebuie să arate faptul că aceasta nu poate fi remediată prin alte modalități decât cele prevăzute în planul sau acordul de restructurare.
- O modalitate prin care acest lucru poate fi făcut este o analiză sau un set de analize de senzitivitate care să releve faptul că modificarea altor parametri ai afacerii nu vor modifica rezultatul într-o măsură în care starea de insolvență să fie evitată în orizontul de 24 de luni. În scopul analizei de senzitivitate, parametrii trebuie aleși și variați într-un interval stabilit în mod pertinent, sens în care pot fi utilizate serii de date statistice și de prognoză economică din surse recunoscute, sezonabilități etc.

Descrierea împrejurării care determină afectarea temporară a activității și efectele previzionate

- În ceea ce privește împrejurarea care determină afectarea temporară a activității, trebuie descrisă într-o modalitate cât mai transparentă și detaliată care să asigure un nivel de înțelegere fără

alte verificări suplimentare și care să poată fi lesne verificabile de către *stakeholder*;

- De asemenea, este necesară explicarea mecanismului în care împrejurarea care a generat starea de dificultate urmează să impacteze compania în mod negativ, aspect care trebuie „tradus în cifre” → *cash flow*.

Factorii interni și externi care au determinat starea de dificultate a debitorului

Prezentarea împrejurării care determină afectarea temporară a activității va indica dacă aceasta este generată de factori interni sau externi și va descrie detaliat acești factori.

Ca exemple de evenimente care ar putea genera starea de dificultate în sensul legii:

- Înregistrarea de pierderi peste un anumit prag (în conexiune cu rezervele de capital ale companiei)
- Pierderea sau insolvența unui client sau furnizor principal
- Pierderea angajaților-cheie
- Modificarea prețului materialelor/materiilor prime
- În general, pierderea condițiilor favorabile de business cu principalii clienți sau furnizori
- Diminuarea nivelului comenzilor efectuate de principalii clienți
- Încetarea acordurilor de finanțare
- Creanțe neîncasate peste un anumit prag
- Probleme de lichiditate care au ca rezultat angajamente restante
- În general, orice formă de nerespectare a obligațiilor contractuale
- Executări silite, alte vânzări forțate sau acte de executare a datoriilor

În consecință, Raportul trebuie să prezinte, într-o manieră cât mai detaliată și mai precisă, atât o analiză financiară a indicatorilor de business ai companiei, cât și elementele care vor forma convingerea creditorilor, atât cu privire la existența stării de dificultate, cât și cu privire la măsurile care trebuie luate astfel încât compania să nu ajungă în insolvență. Transparența, acuratețea informațiilor, nivelul de detaliu, profesionalismul practicianului în insolvență sunt doar câteva dintre elementele-cheie care vor forma convingerea creditorilor cu privire la necesitatea și oportunitatea susținerii unui acord/plan de restructurare.

Raportul prevăzut de art. 6 din Lege face obiectul analizei judecătorului-sindic?

Formarea convingerii judecătorului-sindic cu privire la îndeplinirea condițiilor legale pentru confirmarea acordului de

Raportul trebuie să prezinte, într-o manieră cât mai detaliată și mai precisă, atât o analiză financiară a indicatorilor de business ai companiei, cât și elementele care vor forma convingerea creditorilor

restructurare sau, după caz, pentru deschiderea procedurii de concordat preventiv, raportat la conținutul Raportului prevăzut de art. 6 din Lege, se rezumă la verificarea condițiilor de legalitate ale acestui raport.

Conform Directivei privind restructurarea:

Art. 10 – Confirmarea planurilor de restructurare

„2) Statele membre se asigură că condițiile în care planul de restructurare poate fi confirmat de către autoritatea judiciară sau administrativă sunt precizate cu claritate și cuprind cel puțin următoarele:

(d) în cazul în care există creditori disidenți, planul de restructurare îndeplinește criteriul respectării intereselor creditorilor;

Conformitatea cu litera (d) de la primul paragraf se verifică de către autoritatea judiciară sau administrativă doar în cazul în care planul de restructurare este contestat pentru acest motiv.”

Cu alte cuvinte, așa cum se subliniază și în literatura de specialitate¹, „statele membre ar trebui să ia în considerare faptul că judecătorii nu au la îndemână cunoștințele de specialitate și mijloacele necesare pentru a verifica și evalua informațiile privind viabilitatea afacerii. De aceea, viabilitatea trebuie evaluată de către un expert (...). Prevederile (referitoare la viabilitate – **n.n.**) nu cer scenarii care să ofere certitudini, ci doar scenarii rezonabile pentru viabilitatea business-ului și pentru evitarea insolvenței. Ca și în cazul BIC test (Best Interest of Creditor’s test – **n.n.**), faptul că o majoritate calificată a creditorilor afectați a votat favorabil planul, acesta este un bun indicator al viabilității business-ului debitorului”.

În ceea ce privește testul BIC, în literatura de specialitate² se arată, de asemenea, că judecătorul este chemat să aprobe un acord/plan care trebuie să ia în considerare «*the collective wisdom criterion*». Cu alte cuvinte, dacă sunt respectate criteriile legale în ceea ce privește votul pe clase de creditori și celelalte condiții legale pentru vot, iar dacă o majoritate calificată a aprobat planul, cel mai probabil interesele tuturor creditorilor afectați sunt mai bine acoperite prin planul propus decât în varianta următoarei alternative optime.

Referitor la prevederile de lege lata, trebuie menționat că, în cazul procedurii acordului de restructurare, Raportul prevăzut de art. 6 din Lege se depune la judecătorul-sindic odată cu acordul de restructurare, în vederea soluționării cererii de confirmare a acordului.

În cazul procedurii de concordat preventiv, Raportul prevăzut de art. 6 din Lege se va anexa cererii de deschidere a concordatului preventiv și va sta la baza deciziei judecătorului-sindic de admitere/respingere a cererii de deschidere a procedurii de concordat.

Sunt diferențele mai sus menționate de natură a schimba modalitatea în care judecătorul-sindic va analiza îndeplinirea condițiilor de confirmare a acordului de restructurare, pe de o parte, sau de admitere a cererii de concordat preventiv, pe de altă parte?

În opinia noastră, răspunsul este unul negativ în ambele situații, verificările efectuate de către judecătorul-sindic vizând,

mai degrabă, cuprinderea în Raport a elementelor minimale prevăzute de lege.

Chiar dacă dispozițiile art. 15⁷ alin. (1) pct. A lit. e) și f) din Legea nr. 85/2014, precum și cele ale art. 28 alin. (2) pct. A lit. e) și f) din aceeași lege ar părea că atribuie judecătorului-sindic analiza fezabilității acordului/planului din perspectiva viabilității viitoare a companiei, în lumina prevederilor art. 10 din Directiva privind restructurarea, dar și a opiniilor conturate în literatura de specialitate, considerăm că:

- Existența unui expert (administratorul restructurării sau concordatar, după caz), care nu numai că atestă starea de dificultate a debitorului, dar care are și o contribuție semnificativă la întocmirea acordului/planului de restructurare, este de natură a acoperi ipoteza avută în vedere de Directiva (UE) 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă³;

- Judecătorul-sindic nu dispune de cunoștințele de specialitate necesare pentru o analiză pertinentă și aprofundată a ipotezelor de analiză financiară și de business cuprinse în Raport/acord/plan, astfel încât să poată modifica concluziile specialistului desemnat de legiuitor în acest sens (practicianul în insolvență);

- Legea nu prevede posibilitatea angajării de către judecătorul-sindic, în faza de aprobare a acordului/cererii de deschidere a procedurii de concordat/planului, a unui terț specialist care să formuleze o opinie asupra Raportului/acordului/planului, astfel cum este prevăzut, în mod expres, în cazul planului de reorganizare în procedura insolvenței;

- Elementul „timp” este esențial pentru reușita procedurilor de restructurare preventivă, așa încât o amânare, pentru a solicita opinia unui terț, nu numai că nu este prevăzută de lege, dar este și împotriva spiritului reglementării;

- Prevederile art. 15⁷ alin. (1) pct. A lit. e) și f) din Legea nr. 85/2014, precum și cele ale art. 28 alin. (2) pct. A lit. e) și f) din aceeași lege trebuie interpretate în coroborare cu cele ale art. 15⁶ alin. (3) și ale art. 28 alin. (5), care statuează în sensul în care judecătorul-sindic poate respinge cererea de confirmare a acordului, respectiv cererea de omologare a concordatului preventiv doar pe considerente de legalitate, în opinia noastră aceeași fiind interpretarea și în ceea ce privește momentul deschiderii procedurii de concordat preventiv;

- Recomandările Directivei (UE) 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă, precum și literatura de specialitate analizată (Christoph G. Paulus și Reinhard Dammann, mai sus citați) sunt în sensul în care judecătorul poate intra în analiza de fond a chestiunilor legate de fezabilitate/viabilitate, în cazul în care una dintre părțile îndreptățite formulează o contestație care vizează aceste aspecte, prilej cu care instanța poate apela la terți specialiști, pentru a-și fundamenta soluția pe care o va pronunța.

Prin urmare, investit fiind cu o cerere de confirmare a unui acord de restructurare sau cu o cerere de deschidere a procedurii de concordat preventiv, judecătorul-sindic va verifica dacă Raportul prevăzut de art. 6 din Lege cuprinde cel puțin ipotezele avute în vedere de către legiuitor, fără a avea posibilitatea să respingă acordul/cererea de deschidere a concordatului preventiv pe considerente de pertinență a analizei efectuate de către practicianul în insolvență.

Atât acordul de restructurare, cât și concordatul preventiv sunt, în esență, contracte negociate de către debitorii cu creditorii acestora, așa încât legiuitorul a lăsat exclusiv la latitudinea acestora din urmă oportunitatea aprobării unor scenarii de restructurare propuse de către debitorii lor, chiar dacă riscurile pe care și le asumă sunt ridicate.

Note

¹ C.G. Paulus și R. Dammann, *European Preventive Restructuring, Directive (EU) 2019/1023 – Article-by-Article Commentary*, C.H. Beck, HART, NOMOS, 2021, p. 175, par. 30: „The Directive does not determine whether the control of the viability of the plan must be carried out ex officio or by request of any affected party. In this regard, Member States must take into account that judges are not well equipped to foresee the future and assess the viability of a business. Actually, in some jurisdictions, the viability must be assessed by an expert. The standard, in any event, is not very strict. This provision does not require absolute certainty but simply a «reasonable prospect» about the viability of the business and the prevention of the insolvency. As in the case of the BIC test, the fact that a qualified majority of affected parties have been favourable to the plan is a good indication of the viability of the debtor's business”.

² C.G. Paulus și R. Dammann, *op. cit.*, pp. 173-174, par. 24: „Naturally, the determination of the BIC test is highly hypothetical and speculative. Note that the determination of the satisfaction of such a test requires, on the one hand, a valuation of the business (asset side), but also an assessment of the

Rolul judecătorului-sindic în procedurile de prevenire a insolvenței este limitat la controlul de legalitate, orice altă interpretare fiind de natură a lipsi procedurile de prevenire a insolvenței de scopul pentru care au fost reglementate: găsirea, de către debitorii aflați în dificultate, în cel mai scurt timp, în acord cu creditorii acestora, a unor soluții de restructurare pentru evitarea insolvenței și pentru a putea beneficia de o a doua șansă.

distribution of such value among the stakeholders in accordance to their preferences (liability side). This analysis must take into account the value of the debtor's assets (including hypothetical transaction avoidance actions), the secured claims over those assets, administrative expenses, priority claims, unsecured and subordinated claims, and an assessment of the percent distribution to each type of claim. And, on the other hand, the comparison of that result with the value of the rights offered under the plan, usually in a form other than cash, e.g. bonds and/or equity. This may become a herculean task in complex cases, where for example different companies in the same group have given cross guarantees. In practice, the competent authority should pay attention to the collective wisdom criterion. If the classes are correctly formed and the decision-making process is not contaminated, the approval of the plan by a qualified majority is a good indicator of the satisfaction of the BIC test: if a qualified majority voted in favour of the plan is very likely that all affected parties are better under the plan than in the alternative scenario”.

³ A se vedea, în acest sens, C.G. Paulus și R. Dammann, *op. cit.*, p. 175, par. 30.

PERSOANA JURIDICĂ SUPUSĂ CONCOMITENT PROCEDURII INSOLVENȚEI ȘI ACUZAȚIEI DE SPĂLARE A BANILOR. PROVOCĂRILE PRACTICIANULUI ÎN INSOLVENȚĂ

WHEN A COMPANY IS GOING THROUGH INSOLVENCY PROCEDURES WHILE FACING MONEY LAUNDERING CHARGES. CHALLENGES FOR THE INSOLVENCY PRACTITIONER

ABSTRACT

The insolvency practitioner may face a number of criminal law and criminal procedural law issues when the company is going through insolvency procedures while also facing money laundering charges within a criminal trial. The particular feature of the money laundering accusation is represented by the criminal law applicable sanction and by the attached conservative measures: the confiscation and the seizure for the purpose of confiscation. These measures have direct impact on the assets of the company subject to the insolvency procedure, altering the chances of covering the claims and the possibilities of performing the duties of the insolvency practitioner. We analyse four themes under such specific circumstances, with recommendations for the insolvency practitioner.

Dr. ANTONIU OBANCIA
Avocat, Practician în insolvență

KEYWORDS: money laundering • judicial reorganisation • confiscation • criminal seizure • insolvency practitioner • recommendation

Introducere

Formularea unei acuzații împotriva unei persoane juridice este consecința procesuală a temeiului de drept substanțial al răspunderii penale a persoanei juridice, reprezentat de art. 135 C. pen.

Frecvent, persoana juridică supusă unui proces penal, în sensul celor de mai sus, intră în insolvență – în general – din cauza sechestrelor instituite de organele judiciare penale, care blochează activitatea companiei. Pe de altă parte, se mai întâlnesc și situații în care persoana juridică era supusă procedurii

insolvenței anterior momentului dobândirii calității de suspect/inculpat în procesul penal.

Specificul acuzației de spălare a banilor este constituit de sancțiunea de drept penal aplicabilă și de măsurile asigurătorii aferente: confiscarea și sechestrul în vederea confiscării – sancțiuni/măsuri care afectează bunurile debitoarei supuse procedurii insolvenței, implicit posibilitățile de acoperire a masei credale și de îndeplinire a îndatoririlor practicianului în insolvență.

Prin urmare, practicianul în insolvență se confruntă cu o suită de situații de drept penal și de drept procesual penal. Dezvoltarea

prezentului articol își propune să trateze patru teme bine de cunoscut de către practicianul în insolvență, pentru adecvarea reacției.

1. O primă temă rezultă chiar din textul care incriminează și sancționează infracțiunea de spălare a banilor și are în vedere pedepsele ce pot fi dispuse.

Art. 49 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care incriminează și sancționează infracțiunea de spălare a banilor, prevede, la alin. (3): „Dacă fapta a fost săvârșită de o persoană juridică, pe lângă pedeapsa amenzii, instanța aplică, după caz, una sau mai multe dintre pedepsele complementare prevăzute la art. 136 alin. (3) lit. a)-c) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare”.

Conform art. 136 C. pen., pedeapsa principală în cazul persoanelor juridice este amenda. Iar pedepsele complementare la care trimite art. 49 din Legea nr. 129/2019 sunt:

- a) dizolvarea persoanei juridice;
- b) suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;
- c) închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani.

Comentariu: Aceste prevederi legale pot interfera cu procedura insolvenței în situația în care procesul penal se termină definitiv anterior falimentului, iar dizolvarea se dispune de către instanța penală. Situația poate constitui o bulversare a procedurii insolvenței în cazul în care, de exemplu, debitoarea este în reorganizare judiciară, iar instanța penală dispune dizolvarea sau fie și celelalte pedepse complementare (care pot afecta buna desfășurare a planului de reorganizare).

Recomandări: Dacă, în procedura insolvenței, debitoarea este în reorganizare judiciară, practicianul în insolvență va pleda – în procesul penal în care debitoarea este inculpată – pentru evitarea pedepselor complementare, având în vedere imperativele procedurii insolvenței: necesitatea ducerii la bun sfârșit a planului de reorganizare – măsură care este în interesul unei colectivități de creditori – terți de bună-credință față de procesul penal (terți afectați în mod direct de eventualele pedepse penale complementare, deși nu participă la procesul penal și nu au posibilitatea de a se apăra).

Mai mult, se poate invoca o *incompatibilitate a normei penale cu procedura insolvenței prin reorganizare* – sens în care susținerea argumentului stă în regula *ubi eadem est ratio, ibi eadem solutio esse debet*, prin raportare la considerentele Deciziei ICCJ – RIL nr. 18 din 7 septembrie 2020 din dosarul nr. 459/1/2020: „Singurul în măsură să statueze asupra condițiilor de aplicare a procedurii de insolvență, sub toate aspectele specifice speței, este judecătorul-sindic, care nu poate fi supus vreunei ingerințe a unei alte instanțe”. „De asemenea, similar altor situații în care dispozițiile organului de urmărire penală/instanței penale vatamă drepturi sau interese ale unor persoane care nu au calitatea de părți sau participanți în procesul penal, iar aceștia au posibilitatea recunoscută de lege să le

conteste [ex. art. 250 alin. (1), art. 250¹ alin. (1), art. 409 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală etc.], legiuitorul ar fi prevăzut garanții corespunzătoare și pentru creditorii din procedura insolvenței (terți față de procesul penal). Forțarea menținerii unei activități economice, în condițiile în care aceasta nu mai generează profit și devine chiar producătoare de prejudicii prin imposibilitatea valorificării unor bunuri ca urmare a blocării lichidării – bunuri care își diminuează valoarea sau care devin greu de vândut – reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate al terților, creanța lor reprezentând un bun în înțelesul art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale². Tot o valoare

patrimonială protejată pe tărâmul aceluiași articol îl reprezintă și dreptul creditorului de a executa silit garanțiile constituite contractual în favoarea sa, astfel că imposibilitatea acestora de a-și valorifica garanțiile ridică probleme din aceeași perspectivă (² A.R. Trandafir, *Despre inaplicabilitatea interdicției inițierii sau a suspendării dizolvării ori lichidării persoanei juridice în cadrul procedurii insolvenței*, www.juridice.ro).

Înalta Curte a mai considerat drept inacceptabilă „obligarea judecătorului-sindic de a se supune unei măsuri dispuse de instanța penală, încălcându-se dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 21 din Constituția României, dreptul de proprietate al terților, creditorii în procedura falimentului, precum și dreptul acestora la un proces echitabil”.

Astfel, deși Decizia ICCJ – RIL nr. 18 din 7 septembrie 2020 este pronunțată în materia măsurilor preventive aplicabile persoanei juridice, considerentele sale – pentru identitate de rațiune – dau speranțe de succes pentru o argumentație în sensul celor de mai sus în cadrul dezbaterilor în cauza penală în care persoana juridică este expusă respectivelor pedepse complementare.

Putem formula chiar o propunere *de lege ferenda*:

➤ Pedepsele complementare prevăzute la art. 136 alin. (3) lit. a)-c) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, nu se aplică în cazul unei persoane juridice aflate în reorganizare judiciară, concordat ori acord de restructurare, așa cum aceste noțiuni sunt definite de Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

➤ Concret, după alin. (3) al art. 136 C. pen. [la care trimite art. 49 din Legea nr. 129/2019], se introduce alin. (4) cu textul de mai sus.

2. Problematika sechestrelor în vederea confiscării are impact direct asupra procedurii insolvenței.

Art. 50 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului prevede că „în cazul în care s-a săvârșit o infracțiune de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie, în condițiile Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare”.

Conform art. 136 C. pen., pedeapsa principală în cazul persoanelor juridice este amenda.

O prevedere similară regăsim în Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale. Sunt frecvente cauzele în care acuzația adresată persoanei juridice este constituită atât din infracțiunea de evaziune fiscală, cât și din infracțiunea de spălare a banilor.

Iar art. 51 alin. (1) din Legea nr. 129/2019 prevede că: „În cazul infracțiunilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului se aplică dispozițiile privind confiscarea bunurilor din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare”.

ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 23/2017, a stabilit că „în interpretarea dispozițiilor art. 33 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor și art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale în ipoteza concursului de infracțiuni dintre infracțiunea de evaziune fiscală și infracțiunea de spălare a banilor nu se impune luarea măsurii de siguranță a confiscării speciale a sumelor de bani ce au făcut obiectul infracțiunii de spălare a banilor și care provin din săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală concomitent cu obligarea inculpaților la plata sumelor reprezentând obligații fiscale datorate statului ca urmare a săvârșirii infracțiunii de evaziune fiscală”.

Cele de mai sus trebuie corelate cu prevederile din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, respectiv cu art. 88 și 91.

Comentariu: Este esențială stabilirea momentului la care organul judiciar penal dispune sechestrul – înainte sau după data deschiderii procedurii.

Pentru sechestre dispuse după data deschiderii procedurii, art. 88 din Legea nr. 85/2014 dă dreptul debitoarei și creditorilor interesați de a invoca inopozabilitatea sechestrului (lipsa de efect), prin urmare, cei interesați ar putea contesta măsurile asigurătorii, cu importanta condiție procedurală de a formula în termen contestația potrivit prevederilor art. 250 și urm. C. pr. pen. – la care ne vom mai referi în cele ce urmează.

Pentru sechestre dispuse înainte de data deschiderii procedurii, se aplică Decizia nr. 1/20.01.2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (HP) din dosarul nr. 1676/1/2019.

Totodată, este util să menționăm și Decizia (RIL) nr. 2/19.02.2018 [antemergătoarea Deciziei (HP) nr. 1/20.01.2020]: „Fapta de executare silită a bunurilor legal sechestrate în procesul penal nu constituie infracțiunea de sustragere de sub sechestr”.

S-a considerat că, „sub aspectul *laturii subiective*, nu poate fi vorba despre intenția de a scoate nelegal bunul de sub incidența măsurii asigurătorii, ci creditorul nu face altceva decât să își exercite, în această calitate, un drept legal recunoscut, în timp ce executorul judecătoresc (practicianul în insolvență *mutatis mutandis* – n.n.) își îndeplinește sarcinile ce îi revin, potrivit legii”.

Comentariu: Dacă sechestrul este instituit pentru asigurarea aplicării măsurii de siguranță a confiscării (cazul special al infracțiunii de spălare a banilor), bunul se înstrăinează în procedura insolvenței cu tot cu transferul sechestrului la cumpărător. În acest sens sunt considerentele Deciziei ICCJ

nr. 1/20.01.2020 care atenuează impresia ce se desprinde din lectura dispozitivului – par. 117, 119 și, concluziv, 120: „Așadar, în atare situație, se poate proceda la vânzarea bunului în procedura insolvenței, cu înscrierea sarcinii decurgând din măsura asigurătorie în cartea funciară (atunci când este vorba despre bunuri imobile)”.

Recomandare: Inserarea în contractul de vânzare-cumpărare a unei prevederi care să includă referirea la Decizia ICCJ nr. 1/20.01.2020, care permite înstrăinarea – pentru diminuarea riscului de interpretare în sensul unei sustrageri de sub sechestr.

„Fapta de executare silită a bunurilor legal sechestrate în procesul penal nu constituie infracțiunea de sustragere de sub sechestr”.

3. În situația debitoarei care are ca obiect de activitate dezvoltarea imobiliară, se ridică întrebările:

1. În ce situație se poziționează promitenții-cumpărători ai apartamentelor?

2. În ce măsură și în ce condiții vor mai putea să își valorifice drepturile născute din antecontractele de vânzare-cumpărare încheiate?

3. Pot fi considerați terți de bună-credință promitenții-cumpărători?

Art. 131 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 prevede: „Obligațiile rezultând dintr-o promisiune bilaterală de vânzare cu dată certă, anterioară deschiderii procedurii, în care promitentul-vânzător intră în procedură, vor fi executate de către administratorul judiciar/lichidatorul judiciar la cererea promitentului-cumpărător (...)” (s.n.) – în condițiile care urmează în lege.

Promitenții-cumpărători pot fi considerați terți de bună-credință, ale căror drepturi sunt vizate de măsura confiscării și care trebuie să se poată apăra prin citarea lor în procedura penală care vizează afectarea drepturilor acestora.

i) Subliniem importanța garanțiilor procesului echitabil pentru persoanele care dețin bunurile confiscabile sau speranța legitimă la dobândirea unui bun, pentru că, deși măsura confiscării are caracter *in rem*, bunurile aparțin unor persoane, altele decât inculpatul, persoane care trebuie să se poată apăra.

De aceea, pe plan procesual penal, există art. 366 – *Participarea persoanei vătămate și a altor subiecți procesuali la judecată și drepturile acestora* – alin. (3) C. pr. pen.: „Persoanele ale căror bunuri sunt supuse confiscării pot fi reprezentate de avocat și pot formula cereri, ridica excepții și pune concluzii cu privire la măsura confiscării”.

ii) În acest sens este și Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană, respectiv:

Preambul pct. 24 arată că măsura confiscării nu ar trebui să aducă atingere drepturilor terților de bună-credință, iar *Preambul* pct. 33 precizează că terții ar trebui chemați în proces pentru a se apăra. În consecință, art. 6 – *Confiscarea aplicată terților* – prevede, la alin. (2), că normele și măsurile necesare confiscării se interpretează astfel încât să nu aducă atingere drepturilor terților de bună-credință.

Recomandare: Este bine ca practicianul în insolvență să informeze promitenții-cumpărători despre drepturile lor

procesual-penale, astfel încât aceștia să se organizeze și să fie reprezentați în procedura penală în care, prin ipoteză, debitoarea este acuzată de spălare de bani și este implicit expusă confiscării bunurilor care, în același timp, fac obiectul promisiunii bilaterale de vânzare.

4. Contestarea măsurilor asigurătorii

Legiuitorul a facilitat verificarea periodică a actualității necesității menținerii măsurilor asigurătorii. Anterior introducerii art. 250² în Codul de procedură penală (prin Legea nr. 6/2021 – în vigoare de la data de 28 februarie 2021),

instanțele/organele de urmărire penală motivau frecvent respingerea cererilor privind ridicarea măsurilor asigurătorii prin faptul că ori nu s-a exercitat calea contestației în termenul de trei zile de la instituirea măsurii asigurătorii, ori, deși exercitată, aceasta fusese respinsă la acel moment.

Recomandare: Observarea termenului foarte scurt de contestare (trei zile de la luarea la cunoștință), atât cu prilejul luării măsurilor asigurătorii, cât și cu prilejul menținerii acestora în cadrul verificărilor periodice, conform art. 250² C. pr. pen. Aceste verificări periodice sunt ocazii pentru practicianul în insolvență de a solicita ridicarea sechestrelor.

NOI DEMERSURI ÎN DIGITALIZAREA PROFESIEI DE PRACTICIAN ÎN INSOLVENȚĂ: CERTIFICAT CONSTATATOR/EXTRAS R.F.O. UNPIR ȘI DECLARAȚIA ANUALĂ DE VENITURI – ONLINE, PRIN SEDIS

NEW STEPS IN THE DIGITALISATION OF THE INSOLVENCY PROFESSION: UNPIR'S ORGANIZATION FORMS CERTIFICATES/EXTRAS AND INCOME STATEMENTS – ONLINE THROUGH SEDIS

ABSTRACT

Economist drd.
CRISTINA STROIE
Practician în insolvență, președinte
al UNPIR – Filiala Constanța

Economist
OANA VELICAN
Practician în insolvență,
UNPIR – Filiala Timiș

The aim of this paper is to analyze the new tools proposed by UNPIR in the process of digitizing the activities of insolvency practitioners, namely online certificates/extracts from UNPIR's organization forms and annual income statements, through the online SEDIS platform.

KEYWORDS: digital insolvency • digitization • online insolvency • SEDIS • online auction • insolvency assets • online announcements • insolvency online data • online income statements • organization forms certificates

1. Platforma SEDIS

Profesia de practician în insolvență este o profesie tradițională, primele reglementări ale instituției falimentului datând din anul 1817, Codul Callimach (Moldova), respectiv din anul 1818, Codul Caragea (Muntenia). Globalizarea mediului de afaceri a condus la adaptarea și modernizarea legislației în sectorul procedurilor de insolvență și a profesiei de practician în insolvență. UNPIR a demarat un amplu proces de digitalizare a profesiei și de simplificare a activității practicienilor în insolvență, punând la dispoziția membrilor săi următoarele

platforme online: SEDIS – platforma de gestiune a dosarelor de insolvență, platforma de anunțuri – <https://www.licitatii-insolventa.ro/> și platforma de valorificare a activelor – <https://www.licitatii-unpir.ro/>.

Platforma SEDIS (Sistemul Electronic de Gestionare a Dosarelor de Insolvență) (www.unpir.ro/sedis), lansată în luna februarie a anului 2021, reprezintă o parte a unui proiect mult mai amplu, PORTAL DE DATE UNPIR, conceput pentru a facilita activitatea practicienilor în insolvență, prin gestiunea online a dosarelor de insolvență/lichidare, și pentru a asigura colectarea datelor statistice specifice acestui sector de activitate.

Softul încorporează proceduri și formulare minimale (întocmirea notificărilor, a tabelor de creanță, gestiunea activelor, întocmirea și gestiunea programului de plăți specific procedurilor de reorganizare, planul de distribuire a creanțelor etc.).

SEDIS este accesibil online, chiar și după radierea debitorilor (având rolul unei arhive electronice).

Structura platformei garantează că datele introduse de către practicieni sunt confidențiale și protejate. Platforma este dotată cu mai multe niveluri de acces pentru confidențialitate. Practicienii au acces la propriul portofoliu de dosare. Interfața SEDIS pentru practicieni este diferită de interfața filialelor și a UNPIR. UNPIR și filialele nu pot accesa datele din dosarele individuale ale practicienilor în insolvență.

Practicienii în insolvență accesează SEDIS în baza unui *username* și a unei parole. Detalii despre cum se obțin datele de acces se găsesc pe site-ul UNPIR (<https://www.unpir.ro/ma-nu-lul-sedis-cum-se-foloseste-sistemul-electronic-de-gestionare-dosarelor-de-insolventa>).

Din luna martie a anului curent (2023), platforma a fost adaptată cu o serie de instrumente utile profesioniștilor în insolvență, respectiv cu posibilitatea obținerii, online, a certificatelor constatatoare/extraselor din Registrul Formelor de Organizare UNPIR, precum și cu posibilitatea depunerii declarației anuale de venituri, prin intermediul platformei.

2. Solicitarea certificatelor/extraselor din Registrul Formelor de Organizare UNPIR, online, prin SEDIS

SEDIS a fost adaptată nevoilor profesioniștilor de a obține într-un timp mai scurt înscrisuri în format online, respectiv certificate/extrase din Registrul Formelor de Organizare UNPIR. Modalitatea de plată a serviciilor este online, prin plată cu cardul.

Sunt 2 tipuri de documente care se pot elibera online:

1. Certificatul constatator;
2. Extrasul de registru.

Certificatul constatator se poate emite pentru orice formă de organizare (proprie sau terță).

Extrasul de registru se poate emite doar pentru propria formă de organizare a titularului de cabinet/asociatului coordonator autentificat în SEDIS, întrucât conține date cu caracter personal (adresă, CNP). În cazul în care contul autentificat este al unui practician care are rolul de asociat coordonator în mai multe forme de organizare, acesta va putea selecta pentru care formă de organizare dorește Extrasul R.F.O. Procesul este unul simplu, care implică selectarea formei de organizare, plată cu card bancar și emiterea documentului solicitat.

În secțiunea *Solicitare documente* (cu autentificare prealabilă a asociatului coordonator/titularului cabinetului de insolvență), apar toate solicitările efectuate și statusul lor curent. Procesul de solicitare a documentelor durează câteva minute:

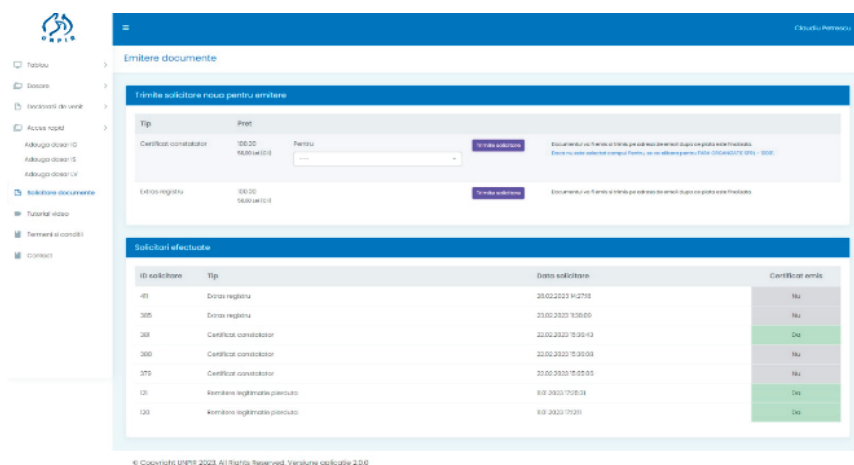

Fig. 1 – Imagine secțiune „Solicitare documente”

Eliberarea certificatelor/extraselor R.F.O. durează câteva ore și se transmit prin e-mail înregistrat în sistem (SEDIS).

3. Declarația de venituri

Potrivit art. 21 lit. h) din Statut, membrii UNPIR au următoarele obligații: „Să completeze online rubricile portalului de date în conformitate cu setul de instrucțiuni al acestuia. Obligația completării și actualizării datelor statistice revine titularului cabinetului individual/asociatului/asociaților coordonatori al/ai fiecărei forme de organizare, astfel: (...) 2. până la data de 15 martie a fiecărui an – pentru declarația veniturilor

realizate în anul anterior și stabilirea contribuției anuale aferente”.

Completarea declarației de venituri [art. 21 lit. h) pct. 2] a devenit posibilă în portalul de date UNPIR (SEDIS) începând cu data de 06.02.2023.

Declarația de venituri poate fi completată de titularul cabinetului individual/asociatului coordonator al formei de organizare prin autentificare pe platforma SEDIS, în baza numărului matricol din Tabloul UNPIR și a unei parole.

Pentru configurarea parolei de acces în SEDIS, este nevoie ca adresa de e-mail din Tabloul UNPIR să fie corectă și funcțională. În mod particular, pentru o societate profesională cu răspundere limitată (SPRL), oricare dintre asociații coordonatori

poate completa Declarația de venituri atât pentru societatea-mamă, cât și pentru filialele acesteia în cadrul aceleiași sesiuni de lucru.

După autentificare, completarea declarației este destul de facilă, în stânga panoului principal existând butonul „Declarații de venit”.

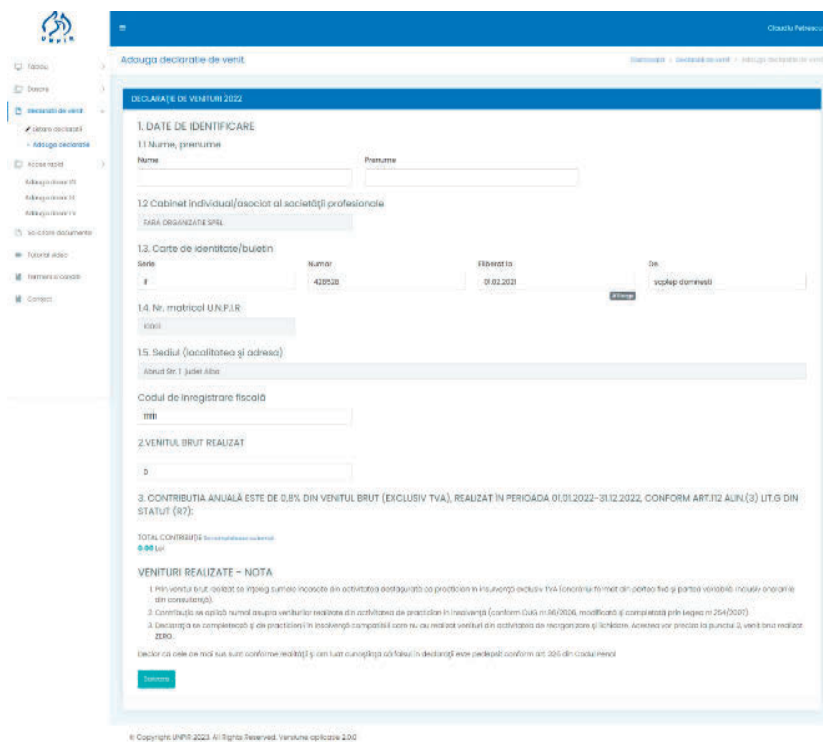

Fig. 2 – Imagine meniu completare „Declarații de venit”

În mare parte, declarația este pre-completată cu informații preluate din Tabloul UNPIR (număr matricol, denumirea formei de organizare, numele și prenumele titularului cabinetului/asociatului/asociatului coordonator, formă de organizare, adresă etc.).

Manual se va completa doar codul de identificare fiscală al formei de organizare și veniturile brute obținute în cursul anului anterior completării.

Softul calculează automat contribuția pe tranșe de venituri, iar, în urma salvării, va genera recipisa care atestă înregistrarea declarației în evidențele UNPIR. Recipsa conține informații de sinteză referitoare la numărul de înregistrare, data înregistrării, persoana care a completat declarația, denumirea formei de organizare pentru care s-a depus declarația, venitul brut, contribuția pe tranșe de venituri.

În situația în care se constată erori în Declarația de venituri, există posibilitatea îndreptării erorilor prin completarea unei declarații rectificative. Depunerea Declarației rectificative va genera o nouă recipisă.

În momentul salvării Declarației de venituri și generării recipisei, aceasta devine vizibilă și poate fi accesată de filiala UNPIR de care aparține forma de organizare, considerându-se îndeplinită de membrii UNPIR obligația prevăzută de art. 21 lit. h) pct. 2.

Digitalizarea profesiei de practician în insolvență reprezintă o evoluție necesară, din multiple perspective legate de optimizarea timpului de lucru și eficiența utilizării datelor stocate atât la nivel microeconomic (pentru profesioniști sau organismul profesional), cât și la nivel macroeconomic (prin utilizarea datelor statistice generate în sectorul procedurilor de insolvență).

Evenimentele Profesiei în Imagini

**Conferința națională „Prevenirea și combaterea spălării banilor. Impactul legii asupra profesiilor liberale”, ediția a V-a
31 ianuarie 2023**

**Conferința „Restructurarea preventivă – o soluție pentru a evita insolvența”
14 februarie 2023**

Conferința națională a Profesilor Libérale
10 februarie 2023

